Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

8 июль 1972 йил, шанба ◆ № 158 (15.329). ◆ Баҳоси 2 тийин.

◆ РЕСПУБЛИКАМИЗ КОРХОНАЛАРИДА, ҚУРИЛИШЛАРИДА, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ЮБИЛЕЙ ОЛДИ МУСОБАҚАСИ КЕНГ АВЖ ОЛМОҚДА.

◆ ИЛҒОР ХЎЖАЛИКЛАРДА ШУ ҒАНИМАТ КУНЛАРДА ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИШ УЧУН КУРАШ ҚИЗҒИН БОРМОҚДА.

◆ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ УЧУН КУРАШДА АКТИВ ИШТИРОК ЭТАЁТГАН ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ САФИ ОРТИБ БОРАЁТИР.

◆ МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ВА МАҲСУЛОТ СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ — МУҲИМ ВАЗИФА.

СССР 50

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

РЕСПУБЛИКАДА ПИЛЛАЧИЛИКНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА ПИЛЛАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шуни таъкидлайдиларки, республика пиллакорлари кейинги йилларда анчагина муваффақиятларга эришдилар. Саккизинчи беш йилликда давлатга планда ташқари 9.548 тонна, 1971 йилда эса 2.200 тоннадан ортиқ пилла сотилди.

Бу йил республика колхозлари ва совхозлари пилла етиштиришда янги муваффақиятларга эришдилар. 20 июнгача 24 минг 700 тоннадан зиёд пилла тайёрланди, бу планга нисбатан 124 процентни ташкил этади. Давлатга қўшимча 4.800 тоннага яқин «кумуш тола» сотилди. Ҳар қути қурт уруғидан ўртача 70 килограмм ёки ўтган йилдагидан 10 килограммдан кўп пилла олинди. Хом ашёнинг сифати яхшиланди. колхозлар ва совхозларнинг пиллачиликдан оладиган даромади кўпайди.

Шу билан бирга айрим колхозлар ва совхозларда пиллачиликнинг самарадорлиги ҳали паст, пилла етиштиришда меҳнат ҳаражатлари кўп. Бунинг асосий сабаби шуки, қурт боқиш тарқоқ ҳолда олиб бориляпти. Пилла қуртининг колхозчилар ва совхоз ишчиларининг уйларида боқилиши ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва илғор технологияни жорий этишга ҳалақит беряпти. Пиллачиликнинг озуқа базаси суст ривожлантириляпти. Қатор районлар ва хўжаликларда қишлоқ хўжалигининг бу муҳим соҳасига етарли баҳо берилмаяпти, пилла ҳосилдорлиги паст бўляпти. Сирдарё, Қашқадарё, Сурхондарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг янги ўзлаштирилган районларида пиллачилик етарли даражада ривожлантирилмаяпти.

Районлаштирилган гибрид пилла ипагининг сифати саноатнинг ўсиб бораётган талабларига тўла жавоб бермаяпти. Пилла қурти заводлари ва пиллани дастлабки ишлаш базалари ўз қуввати даражасида ишлатилмаяпти.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, айрим область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1970 йил 3 апрелдаги «Пилла етиштиришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш ҳақида»ги қарорини қониқарсиз бажаряпти. Қорақалпоғистон АССР, Фарғона, Сурхондарё ва Тошкент областларида янги уруғлик пиллачилик совхозлари ва кўчат етиштирувчи хўжаликлар ташкил этиш топшириғи бажарилмади. Қорақалпоғистон АССР, Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё ва Сирдарё областларида тут кўчатлари ўтқазиш планлари анчагина бажарилмай қолди.

Ипак фабрикаларининг қуввати хом ашё етиштириш даражасидан орқада қоляпти.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар Озиқ-овқат саноати министрликлари ва уларнинг жойлардаги органлари, «Главсредазирсовхозстрой», область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхозлар ва совхозлар раҳбарларининг муҳим вазифаларидан бири, дейилади Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида, яқин йилларда пилла қуртини марказлаштирилган тартибда боқиш учун моддий-техника базаси яратиш, пиллачиликда оғир меҳнат талаб қиладиган жараёнларни механизациялаш, пилла етиштиришни саноат асосида ташкил қилишга кўчиш, селекция-уруғчиликни яхшилаш, пилла қурти озуқа базасини янада ривожлантириш, қурт боқиш агротехникасини такомиллаштириш, пилла ҳосилдорлигини ошириш ва шу асосда пилла етиштиришни янада кўпайтириш, давлатга пилла сотиш тўққизинчи беш йиллик топшириғини ошириб бажаришдан иборат деб ҳисоблансин.

Қишлоқ хўжалиги, Совхозлар, Озиқ-овқат саноати министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой» ва колхозларнинг правлениеларига ҳар йили планларда типовой қуртхоналар қуриш ва пиллачиликдаги оғир ишларни механизациялаш учун механизация воситалари харид қилишни назарда тутиш тавсия этилди. Қишлоқ хўжалик министрлигининг пиллачилик Бош бошқармасига типовой қуртхоналар қурилишини лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминлаш топширилди.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва Ўрта Осиё машина синаш станциясига йиғма қуртхоналарни давлат синовидан ўтказиш ва уларни оммавий равишда ишлаб чиқариш ҳақида таклиф киритиш, шунингдек, пиллачилик учун яратилган янги техника ва ускуналарни давлат синовидан ўтказиш тавсия этилди.

«Узсельхозтехника» бирлашмасига, Госпланга, Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликларига техника ва ускуналарни саноат корхоналарига тўғри жойлаштириш топширилди. «Узсельхозтехника» бирлашмасига колхозлар, совхозлар ва пиллачилик системаси ташкилотларини тут барги кесиш учун қайчилар, электр ёрдамида кесиш агрегатлари, пилла териш, тозалаш ва бошқа техника ҳамда ускуналар, шунингдек запас қисмлар ва материаллар билан таъминлаш топширилди ва бирлашмага маҳсулотни дастлабки ишлаш корхоналари, қурт уруғи заводлари ва уруғчилик станцияларида ремонт ишлари олиб бориш ва ускуналарга техника хизмати кўрсатиш юклатилди. «Уззооветснаб»га пиллачилик системаси ташкилотларини лаборатория асбоб-ускуналари, реактивлар ва материаллар билан таъминлаш топширилди.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси ва Қишлоқ хўжалик министрлигига пиллачиликда ишлатиладиган техникани ремонт қилиш, техника воситалари ва асбоб-ускуналарга техника хизмати кўрсатадиган корхоналарни аниқлаш таклиф этилди.

Қорақалпоғистон АССР, Сирдарё, Қашқадарё, Сурхондарё областлари ва Марказий Фарғонанинг янги ўзлаштирилган ерлардаги хўжаликларида пиллачиликни тезроқ ривожлантириш, шунингдек, пилла етиштиришни кўпайтиришда республиканинг тоғли ва тоғ бағри зоналаридаги қулай шароитлардан тўла фойдаланиш учун Қишлоқ хўжалик, Совхозлар, Озиқ-овқат саноати министрликлари ва уларнинг жойлардаги органларига, «Главсредазирсовхозстрой»га, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетларига яқин 3-4 йилда юқорида номи кўрсатилган хўжаликлар ва зоналарда пиллачиликни ривожлантириш учун озуқа базаси ташкил этиш топширилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССР ва областларда ҳар йили тут кўчатлари ўтқазиш топшириғини тасдиқлади, тегишли ташкилотлар ва корхоналарга бу топшириқни колхозлар ва совхозларга етказиш, унинг бажарилишини таъминлаш мажбуриятини юклади.

Пиллачилик озуқа базасини мустаҳкамлаш, шунингдек, карталарни йириклаштириш ва пахтачиликда механизация ишлари даражасини ошириш учун тут кўчатларини суғориладиган участкаларнинг қирғоқларига йўллар, суғориш шохобчалари ва зовурларнинг бўйларига экиш, уларнинг узоқ яшаши ва тўла сақлаб қолинишини таъминлаш, янги ўтқазилган кўчатлар парваришини кучайтириш тавсия этилди. Шунга эришиш керакки, ҳар гектар тутзордан камида 8-10 тонна, қаторлаб экилган ҳар туп тутдан оз деганда 5-6 килограмм барг олиш мумкин бўлсин. Бу борада Бухоро ва Тошкент областларига қарашли колхозлар, совхозлар ва районларнинг илғор хўжаликлари тажрибасидан кенг фойдаланиш керак.

1973—1974 йилларда ҳар йили навли тут кўчатлари ўтқазиш 2 миллион донагача ва 1975 йилда 3 миллион донага етказилсин. Шу мақсадда барча пиллакор совхозлар ва кўчатзорларга районлаштирилган кўп ҳосил берадиган қаламчалар ўтқазилсин ва ҳар йили тарқатиладиган тут кўчати қаламчаларининг камида 10 проценти уч йиллик қаламчалардан иборат бўлиши таъминлансин.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва Сурхондарё область ижроия комитетига 1972 йилда қаламчалар етказиб берадиган биттадан давлат кўчатзори ташкил қилиш таклиф этилди.

(Давоми иккинчи бетда).

Охунбобоев районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари мўл-ҳосил ишқида ғўза парваришини қизитиб юбордилар. Сифатли культивациядан чиқарилган ғўзалар пешма-пеш қондириб суғорилмоқда. Суратда: колхоз раиси Каримжон Охунбобоев ва илғор механизатор Азим Мўминов ўртоқлар пахта даласида.

Д. Рўзметов фотоси.

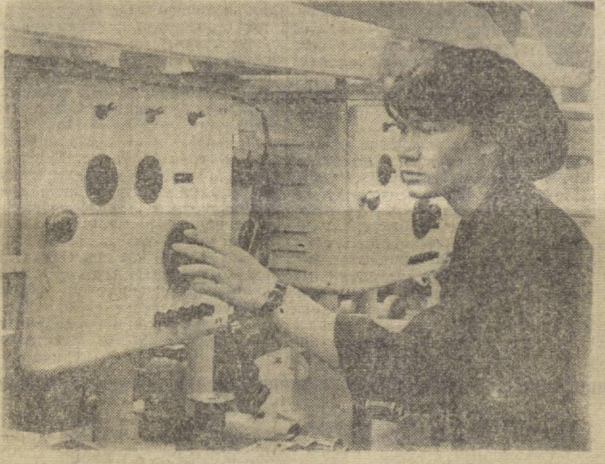

Чирчиқ шаҳридаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг электр ва радио саноати учун энг ингичка симлар ишлаб чиқарадиган илғор цехи коллективи СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик юбилейи шарафига мусобақани кучайтириб, меҳнатда анчагина ютуқларни қўлга киритди. Суратда бу цехнинг илғор ишчиси Мавлуда Саидовани кўриб турибсиз. У фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш билан коллектив ўртасида ҳурмат қозонмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

МИНГЛАР ШАРТНОМАСИ АМАЛДА

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ КИТОБИ

КИЕВ. (Телефон орқали). «Минглар шартномаси» меҳнат унумдорлигини кўтариш ва маҳсулот сифатини яхшилаш йўлида енгил, химия ва машинасозлик саноати тармоқларидаги алоқадор корхоналар коллективларини яна ҳам бир-бирига яқинлаштирди. Улар газлама сифатини кўтаришда бирдай жон куйдириб ишламоқдалар. Бу ташаббус ўтган ярим йил ичида бутун мамлакатга ёйилди. У миллионлар мусобақасига айланиб кетди.

Енгил саноат ишчиларининг тўққизинчи беш йилликдаги «Мехнат зафарлари йилномаси» китобини яратиш ҳақидаги таклиф кенг маъқуллангани ҳам шундан. Бу китоб бир республика енгил саноатчиларидан иккинчи республика енгил саноат меҳнаткашларига топширилмоқда.

«Меҳнат зафарлари йилномаси» китоби Москвадан сўнг Украина тўқимачиларига топширилди. Унга Украина енгил саноатчилари ўз рапортларини ёздилар. Рапортни китобга ёзишдан олдин у Украина республикаси енгил саноат министрлиги ва тўқимачилик ҳамда енгил саноат ходимлари касаба союзи республика комитети президиумининг қўшма мажлисида муҳокама қилинди. Бу мажлисга республика енгил саноатининг таниқли кишилари, ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда новаторлари таклиф этилди. Улар ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

— Мария Иванникова ажойиб ишни бошлаб берди. Бу унинг таклифи. Мен Москвада Колонна залида худди шу китобни унинг қўлидан қабул қилиб олдим. Унинг таклифи менга шуниси билан ёқадики, эндиликда якка ҳолда маҳсулот сифатини ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун курашиб бўлмай қолди, кўплашиб алоқадор корхоналар коллективлари билан бамаслаҳат ҳаракат қилиш керак бўлиб қолди, деди Украина комсомоли номидаги Ровно тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Милентина Станиславовна Бондарева.

«Меҳнат зафарлари йилномаси» китоби Киевга келгач Белоруссия енгил саноатчиларининг вакиллари — Минск мовут комбинати тўқувчиси, Социалистик Мехнат Қаҳрамони Варвара Михайловна Соломах билан КИМ номидаги Ленин орденли Витебск пайпоқ-трикотаж фабрикасининг ишчиси Анна Фёдоровна Артеменкога топширилди.

В. ХУБЛАРОВ,
«Советская Россия» газетасининг махсус мухбири.

Л. ЯНЮК,
«Радянська Украина» газетасининг мухбири.

ЯНГИ ЙИГИРУВ ДАСТГОҲИ

СССР 50 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга ҳаракат қилиб ишлаётган Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи коллективи ажойиб ғалабани қўлга киритди. Улар «Минглар шартномаси»га қўшилиб, Иваново тўқимачиларининг буюртмаларини муддатидан олдин бажаришга киришдилар. Корхона коллективи Иваново областидаги Фурманов шаҳрида қурилаётган янги тўқимачилик фабрикаси учун муддатидан икки ой олдин «ПК-100М1» маркали янги йигирув машиналарини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Машинасозлар йил охирига қадар Иваново тўқимачиларига 132 та ана шундай янги маркадаги йигирув машиналарини жўнатадилар.

В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИ ТЎПЛАМИНИНГ УЧИНЧИ ТОМИ ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин асарлари тўла тўпламининг учинчи томини ўзбек тилида нашр этди.

Улуғ доҳий асарлари тўпламининг бешинчи нашрини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти таржима қилмоқда. (ЎзТАГ).

ЎРТА ОСИЁ КАСАБА СОЮЗ ХОДИМЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

Тошкентда ВЦСПС томонидан чақирилган Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон касаба союз ходимларининг семинар-кенгаши ўз ишини тамомлади. У давлат социал страхованиеси масалаларига бағишланган эди.

Мамлакатда давлат социал страхованиеси бюджетининг ижроси якунлари ва социал страхование ишларини янада яхшилаш соҳасидаги вазифалар ҳақида ВЦСПС бўлими мудирининг ўринбосари Г. С. Симоненконинг доклади тингланди ва муҳокама қилинди. Давлат социал страхованиеси маблағларини планлаштириш, ҳисобга олиш ва ҳисоб-китоб юритиш масалалари ҳам муҳокама қилинди. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ ПЛЕНУМЛАРИ

САМАРҚАНД

САМАРҚАНД, 7 июль. (ЎзТАГ). Область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленуми партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик тўғрисида область партия комитетининг иккинчи секретари И. К. Титковнинг докладини муҳокама қилди.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни янада яхшилаш ва уларнинг сиёсий ҳамда меҳнат активлигини ошириш тўғрисидаги масала ҳам қараб чиқилди. Бу ҳақда область партия комитетининг секретари М. У. Тоғаев доклад қилди.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов қатнашди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

ТОШКЕНТ

7 июлда Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум меҳнаткашларга иқтисодий билим беришни яхшилаш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарорини бажариш соҳасида область партия ташкилотининг қилаётган ишлари ҳақида область партия комитети секретари Б. А. Абдураззоқовнинг докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Пленум шунингдек партия ҳужжатларини алмаштириши муносабати билан область партия ташкилоти олдида турган вазифалар тўғрисида область партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунскийнинг докладини муҳокама қилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

СУРХОНДАРЁ

ТЕРМИЗ, 7 июль. (ЎзТАГ). Бугун Сурхондарё область партия комитетининг пленуми бўлди. Социалистик мулкни муҳофаза қилиш учун курашни кучайтириш тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Муродов доклад қилди.

Пленумда партия ҳужжатларини алмаштириш муносабати билан область партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Бу ҳақда область партия комитетининг иккинчи секретари В. К. Михайловнинг доклади тинглади.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

КАТТА КРЕМЛЬ САРОЙИДА ЗИЁФАТ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати Араб социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад бошчилигидаги Сурия Араб Республикаси партия-ҳукумат делегацияси шарафига 6 июлда Катта Кремль саройида зиёфат бердилар.

Зиёфатда Совет томонидан Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, М. С. Соломенцев ўртоқлар ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний меҳмонларга мурожаат қилиб нутқ сўзлади.

Н. В. ПОДГОРНИЙ НУТҚИ

Ҳурматли Президент Ҳафиз Асад!

Ҳурматли суриялик меҳмонлар!

Ўртоқлар!

Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан бу ерда ўтирган ҳурматли меҳмонларимизни Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикаси Президенти Ҳафиз Асадни ва Сурия партия-ҳукумат делегациясининг барча аъзоларини яна бир марта самимий табриклаймиз.

Биз сизларни, Сурия халқининг вакилларини табриклаймиз. Совет кишилари Сурия халқи билан дўстлик ва ҳамкорлик воситалари туфайли, янги ҳаёт қурилишида, озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашда сиёсий вазифаларнинг кенг кўламдаги бирлиги туфайли боғлангандир.

Ҳурматли Президент Ҳафиз Асад, Москвада Сиз билан кейинги учрашувимиздан буён атиги бир ярим йил ўтди. Бу — анча катта муҳлат бўлмаса ҳам, бу даврда принципиал аҳамиятга молик бўлган кўпгина катта сиёсий воқеалар рўй берди.

Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари иқтисодий ва маданий қурилишнинг, халқ турмуш даражасини янада оширишнинг КПСС XXIV съезди белгилаб берган улуғвор планларини муваффақиятли бажармоқдалар. Совет Иттифоқи съезд белгилаган тинчлик программасини зўр ғайрат билан амалга оширмоқда ва кескинликнинг хатарли ўчоқларини тугатиш, халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлини ўтказиб келмоқда. СССРнинг бошқа хилдаги социал системага мансуб бўлган давлатлар билан ўрнатган ва тинч-тотув яшаш принципига асосланган муносабатларида рўй берган ижобий силжишлар жаҳондаги барча халқларнинг туб манфаатларига жавоб беради. Яқинда Москвада олиб борилган Совет — Америка музокаралари натижасида қабул қилинган ҳужжатлар, имзоланган битимлар СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришдагина эмас, балки умуман халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш соҳасида ҳам муҳим қадамдир.

Европадаги аҳволни яхшилаш йўлида муҳим ўзгаришлар рўй берганлигини ҳам таъкидламасдан ўтиб бўлмайди. Германия Федератив Республикасининг Совет Иттифоқи ва Польша билан тузган шартномалари, шунингдек тўрт давлатнинг Ғарбий Берлин хусусидаги битими кучга кирганлиги Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини чақириш учун қулай истиқболлар очиб беради.

Биз яқинда Ҳиндистон Бош министри билан Покистон Президенти ўртасида ўтказилган учрашувнинг ижобий натижаларига ва улар имзолаган битимга юксак баҳо берамиз. Бу битим Ҳиндистон — Покистон муносабатларини ва жаҳоннинг шу қисмидаги вазиятни нормаллаштириш ишига муҳим ҳисса қўшади.

Бизнинг мамлакатимиз ленинча йўлга амал қилиб, ўз озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган халқларни изчиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган Совет Иттифоқи Вьетнам халқининг ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатлар халқларининг Америка Қўшма Штатлари агрессив ҳаракатларига қарши ва унинг аралашувига қарши олиб бораётган мардона курашига ёрдам берди ва бундан буён ҳам ҳар томонлама ёрдам бераверади. Бу районга тааллуқли проблемани сиёсий жиҳатдан ҳаққоний суратда ҳал этиш борасидаги позициямиз кўп марта аниқ-равшан баён қилиб берилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўртоқ Фидель Кастронинг СССРга қилган визити муносабати билан сўзлаган нутқида бу позиция яна бир марта баён этилди. Париждаги музокаралар тез орада қайта бошланади. Бу музокараларда Вьетнам проблемасини конкрет ва ижобий тарзда муҳокама қила бошлаш муҳимдир. Бунга ёрдам бериш — барча тинчликсевар давлатларнинг муштарак вазифасидир.

Совет кишилари ўз юртининг хўжайини бўлишдан иборат қонуний ҳуқуқини ҳимоя қилаётган араб шарқи халқлари билан ҳам бирдамдир. Биз Сурия Араб Республикасининг халқига зўр самимий хайрихоҳлик билан қараймиз. Бу республика бошқа пешқадам араб давлатлари билан биргаликда империалистларнинг агрессия ва жабр-зулм сиёсатига қарши қаттиқ кураш олиб бормоқда. Ана шу кураш жараёнида Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасидаги муносабатлар янада мустаҳкамланиб чиниқди.

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ—СУРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

6 июлда Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко билан Сурия Араб Республикаси партия-ҳукумат делегациясига бошчилик қилаётган Араб Социалистик уйғониш партиясининг бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Хафиз Асад ўртасида музокаралар бошланди.

Икки томонлама Совет — Сурия муносабатлари масалалари, турли соҳаларда СССР билан Сурия Араб Республикаси ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш истиқболлари, шунингдек актуал халқаро проблемалар дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида кўриб чиқилди.

Яқин Шарқдаги аҳволга катта эътибор берилди. Музокаралар давом эттирилади. (ТАСС).

КАТТА КРЕМЛЬ САРОЙИДА ЗИЁФАТ

(Боши биринчи бетда).

Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи билан Сурия Халқ Республикаси ўртасидаги дўстона алоқалар кўп қирралидир, самарали ҳамкорлик икки томонлама муносабатларимизнинг ҳамма жиҳатларини ўз ичига олади. Жаҳон сиёсатининг кўпгина актуал проблемалари борасида самарали равишда ҳамкорлик қилмоқдамиз. Биз партия йўли билан алоқаларнинг мустаҳкамланиб бораётганлигига катта аҳамият берамиз. Антиимпериалистик курашда, халқларнинг миллий орзу-тилакларини амалга ошириш, социал тараққиёт йўлидан эркин ривожланиб бориш соҳасидаги дахлсиз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ишида мамлакатларимиз манфаатларининг бирлиги — Совет— Сурия муносабатларининг мустаҳкам пойдеворидир. Бир-бирларини ҳурмат қилиш, ҳуқуқий тенглик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига асосланган Совет — Сурия муносабатларини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун объектив омилларнинг ҳаммаси мавжуддир.

Сурия Араб Республикаси СССРнинг ва бошқа дўст давлатларнинг мададига таяниб, халқ манфаатлари йўлида ҳаётий муҳим проблемаларни ҳал этиш учун кўп иш қилмоқда. Кейинги йилларда мамлакатнинг иқтисодий ва ҳарбий потенциали ўсди. Сурия халқи саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида кўпгина муҳим лойиҳаларни амалга оширмоқда. Шу муносабат билан СССР ёрдамида Фирот гидроэнергетика комплекси қурилишини эслатиб ўтмай бўлмайди. Бу комплексни ҳақли суратда Асвоннинг синглиси деб атайдилар. Бу иншоот ҳақиқатан ҳам Совет — Сурия дўстлигининг муносиб ёдгорлиги бўлади.

Суриянинг тажрибаси шу нарсани кўрсатиб турибдики, империализмга қарши сиёсат изчиллик билан амалга оширилиши натижасида ривожланиб бораётган мамлакатларнинг миллий экономикасини мустаҳкамлаш учун шарт-шароит вужудга келтирилмоқда, бу мамлакатлар ўз табиий ресурсларидан чет эл монополияларининг манфаатларига хилоф суратда мустақил фойдаланишга қодирдирлар.

Шу муносабат билан Сурия ва Ироқ ҳукуматларининг чет элларга қарашли йирик нефть қазиб чиқариш компанияси «Ирак петролеум»ни национализация қилиш соҳасида кўрган тадбирларини алоҳида қайд қилиб ўтса арзийди. Национализациянинг амалга оширилганлиги араблар яшайдиган икки мамлакат — Сурия билан Ироқнинг муҳим сиёсий ҳаракатидир. Барча араб халқлари бу ҳаракатни қўллаб-қувватладилар. Совет томони Сурия ва Ироқ раҳбарларининг дадиллик билан қўйган ана шу прогрессив қадамларига юксак баҳо беради ва араб мамлакатларининг биргаликда қиладиган бундай ҳаракатларини империализмга қарши кураш негизида араблар бирлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ҳисоблайди. Араб давлатларининг жипслиги, уларнинг ҳозирги вақтда Яқин Шарқда қиладиган ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб боришлари жуда катта аҳамиятга эгадир.

Совет кишилари Сурияда демократияни мустаҳкамлашга ва Сурия жамиятини социалистик негизда қайта қуришга қаратилган сиёсий ва социал-иқтисодий тадбирларнинг амалга оширилишини зўр иштиёқ билан кузатиб турибдилар. Маълумки, халқнинг ички сиёсий бирлиги миллатни душманга зарба бериш учун муваффақиятли суратда сафарбар қилиш ва янги ҳаёт қурилиши вазифаларини ҳал этиш ишида асосий омиллардир. Сурияда тараққийпарвар миллий фронтнинг вужудга келтирилганлиги мамлакатдаги барча антиимпериалистик кучларнинг бирлиги мустаҳкамланиб бораётганлигини ёрқин исбот этувчи далилдир. Сизнинг тараққийпарвар кучларни бирлаштириш соҳасидаги тажрибангиз Сурия давлати учунгина эмас, балки бизнинг фикримизча, мустақиллик ва социал ислоҳотлар йўлига ўтиб олган бошқа халқлар учун ҳам катта аҳамиятга эгадир.

Суриялик азиз дўстлар! Сурия территориясининг бир қисми Исроил томонидан босиб олинган бир шароитда хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун курашмоқдасиз. Бу ҳол сиз учун, шубҳасиз, кўпгина қўшимча қийинчиликларни вужудга келтиради. Сурия халқи бу қийинчиликларни бартараф қилмоқ учун кўп куч-ғайратини сарф қилмоқда. Бутун жаҳон халқлари бошқа Араб давлатлари каби Сурия халқига ҳам самимий хайрихоҳ бўлиб, уни қўллаб-қувватламоқдалар, сизларнинг самимий дўстларингиз — Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар беғараз ёрдам бермоқдалар.

Баъзан Совет Иттифоқи гўё Яқин Шарқда «уруш бўлмайдиган вазиятнинг ҳам, тинчлик бўлмайдиган вазиятнинг ҳам сақланиб қолишидан манфаатдор», деган гапларни эшитишга тўғри келади. Шу хилдаги даъволар ҳақиқатга асло тўғри келмайди ва империалистик пропаганданинг туҳматчиликдан иборат уйдирмасидир. Мамлакатимизнинг, партиямизнинг сиёсати принципиал сиёсатдир. Совет Иттифоқи Яқин Шарқдаги барча халқларнинг манфаатини, шу жумладан Фаластиндаги араб халқининг манфаатларини эътиборга олиб, бу районда мустаҳкам ва адолатли тинчлик ўрнатиш учун зўр қатъият ва изчиллик билан ҳаракат қилмоқда. Шу сабабли биз Исроил раҳбарларининг авантюристик йўлини қатъиян қоралаймиз. Исроил раҳбарлари империалистик доираларнинг ва халқаро сионист доираларнинг ёрдамидан фойдаланиб, ўз хоҳишларини арабларга мажбуран қабул қилдириш, уларнинг ён беришига эришиш учун курашмоқдалар. Шунинг учун ҳам биз араб давлатларига сиёсий ва дипломатик йўл билан кенг ёрдам бермоқдамиз, уларнинг миллий экономика ва маданиятини ривожлантиришлари, ўз қуролли кучларининг жанговарлик қудратини мустаҳкамлашлари учун кўмаклашмоқдамиз. Кучлар нисбати агрессор фойдасига ўзгармаётганлигини ҳаёт яққол исботлаб бермоқда. Буларнинг ҳаммаси Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш, Исроил томонидан босиб олинган араб ерларини озод қилиш, Яқин Шарқ проблемасини сиёсий жиҳатдан ҳаққоний суратда ҳал этишга эришиш, бу районда барқарор тинчлик ўрнатиш учун мустаҳкам омилларни вужудга келтиради.

Биз суриялик дўстларимизни қабул қилар эканмиз, аниқ-равшан қилиб шу нарсани айтишни истаймизки, ташқи сиёсатнинг ўзгармас ленинча принципларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи аввалгидек ҳозирда ҳам араб халқларининг ҳаққоний иш учун курашини астойдил қўллаб-қувватлайверади. Бизнинг бошқа пешқадам араб давлатлари билан, шунингдек Сурия билан, Миср Араб Республикаси билан ҳар томонлама мустаҳкам ҳамкорлик қилишга қаратилган йўлимиз ўзгармай қолаверади. Совет томони ана шу принципиал йўлдан келиб чиқадиган энг муҳим масалаларни бундан буён ҳам зўр эътибор билан қараб чиқишга тайёрдир.

Совет — Сурия музокаралари самимий дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида бошланганлигини зўр мамнуният билан таъкидлаб ўтамиз. Бу музокаралар асосий халқаро проблемалар борасидаги қарашларимиз бир-бирига тўғри келганлигини яна бир марта кўрсатади ва ҳар икки томон икки мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир амалий масалаларни қараб чиқишга ижобий ёндошаётганлигини тасдиқлайди.

Икки томонлама муносабатларга доир масалалар юзасидан, шунингдек Яқин Шарқдаги ҳозирги вазият хусусида сизлар билан фикрлашиб олишимиз совет—араб дўстлигини янада мустаҳкамлаш, Яқин Шарқ проблемасини ҳал этиш, тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашдан иборат олижаноб мақсадларни амалга ошириш учун ёрдам беражагига аминмиз.

Ҳурматли дўстимиз Ҳафиз Асад соғлиғи учун, суриялик меҳмонларимизнинг соғлиғи учун, Сурия халқининг фароғати ва равнақи учун, Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасидаги бузилмас дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз!

Шундан кейин Араб социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад нутқ сўзлади.

ҲАФИЗ АСАД НУТҚИ

Муҳтарам дўстлар, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар!

Азиз дўстлар!

Бизни лутфан таклиф қилиб дўст мамлакатингизнинг, биз билан дўстлик ва самимий ҳамкорлик алоқаларида бўлиб тураётган мамлакатингизнинг раҳбарлари билан яна учрашиш имкониятига эга бўлганлигим учун даставвал Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига ташаккур айтиш менга зўр мамнуният бахш этмоқда. Шахсан ўз номимдан ва Сурия Араб Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси аъзолари номидан Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқларга табрик сўзлари билан мурожаат қилаётганлигимдан ҳурсандман.

Шунингдек, сизларга ва Совет Иттифоқи халқларига Араб социалистик уйғониш партияси умумараб раҳбарлигининг ва Сурия Араб Республикаси ҳукуматининг, бутун Сурия халқининг самимий саломларини олиб келдим. Шу билан бирга сизларнинг дўст мамлакатингиз ўз халқининг бахт-саодати йўлида, бутун инсоният бахт-саодати йўлида янгидан-янги муваффақиятларга эришсин деган энг яхши истакларни ҳам олиб келдим.

Араб социалистик уйғониш партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги жанговар алоқалар вақт ўтган сари мустаҳкамланаверди. Ҳар иккала мамлакатимиз ўртасида биз амин бўлган принципларга асосланган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ҳам мустаҳкамланди. Биз шу принципларни мустаҳкамламоқ учун курашмоқдамиз. Бу принциплар, аввало, тенглик суверенитет ва мустақилликни ҳурматлаш, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларидир, империализмга ва унинг агентларига қарши, халқлар эркинлиги ва уларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш ҳуқуқлари учун биргаликда кураш олиб бориш принципларидир.

Совет Иттифоқи раҳбарлари билан мана шу принциплар негизида олиб борадиган учрашувларимиз халқларимиз ўртасидаги, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлаш манфаатларига, эркинликни мустаҳкамлаш ва бутун дунёда адолатли тинчлик ўрнатиш манфаатларига ҳар доим хизмат қилади деб ўйлаймиз. Мана шунга асосланиб туриб биз бу сафарги учрашувимизни Сурия Араб Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини кўрсатувчи далил деб билмоқдамиз, мамлакатларимиз ўртасидаги самарали ҳамкорлик ҳамма соҳаларда мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатувчи яққол далил деб билмоқдамиз.

Бу ҳамкорлик ҳақиқий реаллик бўлиб қолди. бу эса Совет Иттифоқининг ёрдами билан мамлакатимизда қурилаётган бир қанча катта объектларда ўз ифодасини топмоқда, бу реаллик Совет Иттифоқининг Сурия Араб Республикасига бераётган техника ёрдамида ҳам намоён бўлмоқда. Биз аминмизки, бундай ҳамкорлик халқларимиз бахт-саодати йўлида, ҳамда империализмга, мустамлакачиликка ва сионизмга қарши муштарак кураш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам мустаҳкамланаверади. Мамлакатингизга қилган визитимиз бу ишончимизни исботлаб турибди. Бу визит социал-иқтисодий соҳада Сурияни ривожлантириш, унинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш йўлида сарфлаётган куч ва ғайратимизни бундан буён ҳам қўллаб-қувватлашга олиб келади. Совет Иттифоқининг мамлакатимизга бераётган беғараз ёрдамини Сурия халқи юксак даражада қадрламоқда, халқимизга ҳамда эркинлик ва мустақиллик учун курашаётган жаҳондаги бошқа халқларга ёрдам кўрсатиш йўлида Совет Иттифоқи халқлари жонбозлик қилаётганликлари учун Сурия халқи чуқур миннатдорчилик ва ташаккур изҳор қилмоқда. Бу халқлар сизларнинг мамлакатингизни ўзлари олиб бораётган курашнинг бақувват таянчи деб билмоқдалар, сизларнинг бераётган ёрдамингизни империализм ва мустамлакачиликка қаттиқ туриб бардош беришда ўзлари учун зўр мадад деб билмоқдалар.

Сурия ўз дўстларининг ёрдамига таяниб миллий табиий бойликлардан мустақил фойдаланиш йўлига тушиб олган учинчи дунёнинг дастлабки мамлакатларидан бири бўлди. Сурия бу соҳада, жумладан, нефтдан фойдаланиш, фосфатларни ва бошқа табиий ресурсларни ишга солиш борасида катта муваффақиятларга эришди. «Ирак петролиум» компаниясининг мол-мулки яқинда национализация қилинганлиги натижасида бу йўл тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди.

Бизнинг Сурия халқимиз ички фронтни ва унинг асосий таркибий қисмларини мустаҳкамлаш йўлида куч ва ғайрат сарфлашни давом эттирмоқда. 1970 йилнинг 16 ноябридан сўнг миллий бирлигимизни мустаҳкамлаш, мудофаа қувватимизни кучайтириш, иқтисодий базамизни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, араб бирлигининг мақсадларини амалда рўёбга чиқариш йўлида турли тадбирлар ўтказилди; шунингдек халқимиз меҳнаткашлар оммасининг манфаатларини ва фаровонлигини таъминлашга қаратилган чоралар ҳам амалга оширилди.

Мана шу муваффақиятлар ва тадбирларнинг ҳаммаси оккупация қилинган араб территорияларини озод қилиш, фаластинлик араб халқига қонуний ҳуқуқини қайтариб беришдан иборат ва кечиктириб бўлмайдиган вазифани амалга ошириш руҳи билан суғорилди ва шу вазифага бўйсундирилди.

Табиийдирки, ҳозирги вақтда биз, биринчи навбатда ана шу мақсадга эришишга эътибор бермоқдамиз, чунки ватан территориясининг оккупация қилинган қисмини озод қилиш йўли билан Ватанимизнинг эркинлигига тўла-тўкис эришилмаса, Фаластин халқининг қонуний ҳуқуқлари ўзига қайтариб берилмаса, халқимизнинг эркинлиги тўлиқ бўлмайди, деган фикрдамиз.

Жаҳон империализми Америка империализми бошчилигида қўллаб-қувватлаб турган ва рағбатлантираётган Исроилнинг агрессияси давом этаётганлиги натижасида бизнинг районимизда вужудга келган ҳозирги аҳвол халқаро тинчликка ва хавфсизликка таҳлика солиб турган кескинликнинг хатарли манбаи бўлиб қолмоқда. Шу сабабли араб давлатларига қарши қилинган агрессия ва бу агрессия давом эттирилаётганлиги тинчликка, адолатга ва эркинликка интилаётган барча халқлар ва давлатлар манфаатларига ҳам дахл қилмоқда.

Одилона тинчликка интилаётган араб халқи кураш ва қурбонлар бериш йўлидан боришга, оккупация қилинган ўз территорияларини озод этиш, фаластин халқининг зўрлик билан тортиб олинган ҳуқуқларини қайтариб олиш борасида бутун масъулиятни ўз зиммасига олишга маҳкам бел боғлаганлигини Совет Иттифоқидаги дўстларимиз яхши биладилар. Араб халқи ўзини мажбуран таслим бўлишга, душманлар зўр бериб сақлаб қолишга уринаётган мавжуд ҳолатга араб халқини зўрлаб кўндиришга қаратилган ҳар қандай уринишларга қаршилик кўрсатаверади.

Совет Иттифоқидаги дўстларимиз шуни ҳам яхши биладиларки, АҚШ иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий мадад ва ёрдам бериб турмаганда эди, Исроил Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, жаҳон афкор оммасига шу қадар қайсарлик билан дағдаға қилолмаган бўлур эди, халқаро ҳуқуқни шу қадар сурбетлик билан поймол қилмаган бўлур эди, шу қадар ўжарлик билан агрессияни давом эттирмас эди ва араб ерларини босиб олишда шу қадар қайсарлик қилмаган бўлур эди, ўзининг агрессив ҳаракатларини давом эттира бермаган, босқинчилик тажовузларини қила бермаган бўлур эди. Америка Исроилга тўхтовсиз ёрдам бераётганлиги оккупация қилинган араб территорияларидан Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш, Фаластин араб халқининг ҳуқуқларини амалга ошириш асосида можарони одилона ҳал қилиш йўлидаги ҳар қандай таклифга Исроил қаршилик кўрсатаётганлигининг асосий сабаби бўлиб турибди.

Мана шулар натижасида Яқин Шарқдаги аҳвол жуда жиддий мушкулликлар туғдириши мумкин бўлган даражада ҳануз кескин бўлиб турибди. Бу эса Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини, халқаро ҳуқуқни ҳурматлашга, оккупация қилинган араб территорияларидан қўшинларни олиб чиқиб кетишга, Фаластин халқининг ҳуқуқларини тан олишга агрессорни мажбур этмоқ учун барча тинчликсевар кучлар сарфлаётган куч ва ғайратни ҳамма соҳаларда активлаштиришни талаб этади.

Эркинлик ва халқлар тараққиёти учун курашаётган барча кучлар билан бир сафда туриб биз жаҳондаги барча халқларнинг мустамлакачиликка, империализмга, ирқий камситишга қарши, халқларнинг эркинликка, мустақилликка, социал ва иқтисодий тараққиётга бўлган ҳуқуқларини таъминлаш учун олиб бораётган курашларини қўллаб-қувватламоқдамиз.

Мана шунга асосланиб туриб биз Вьетнам халқининг Америка босқинчиларига қарши зўр сабот билан олиб бораётган қаҳрамонона курашини астойдил қўллаб-қувватламоқдамиз, Америка авиациясининг Вьетнам Демократик Республикаси территориясига қилаётган ваҳшиёна ҳужумларини жуда қаттиқ қоралаймиз. Вьетнам Демократик Республикаси портларини миналашни қораламоқдамиз, ҳамда Жанубий Вьетнам Республикаси мувaққат революцион ҳукуматининг ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг Париждаги сулҳ музокараларида қилган таклифларини қатъий равишда қувватлаймиз, деб такрор айтамиз.

Шу билан бирга биз яқинда яна бошлаб юбориладиган музокаралар Вьетнам халқининг берган қурбонлари эвазига ва жаҳон афкор оммасининг тазйиқи остида қўлга киритиладиган бурилиш нуқтаси бўлади ҳамда уруш келтираётган кулфатлар ва бахтсизликка чек қўядиган қарор қабул қилинишига олиб келади, Вьетнам диёрида, бутун Ҳинди-Хитой ярим ороли диёрида тинчликни яна барқарор қилади, Вьетнам халқининг ҳуқуқларини тўла равишда таъминлайди, деб умид қиламиз.

Сурия Араб Республикаси Лаос ва Камбоджа халқларининг курашини, уларнинг эркинликка, мустақилликка ва бетарафликка бўлган ҳуқуқларини қаттиқ туриб қўллаб-қувватламоқда, бу икки мамлакат ишларига Америка аралашаётганлигини қоралаймиз, деб кўп марталаб айтди. Покистон президенти билан Ҳиндистон бош министри Симлада битимга келганликлари тўғрисидаги хабарни эшитиб, биз Сурия Араб Республикасида ғоят мамнун бўлдик, бу битим мана шу икки мамлакат ўртасида тинчлик ўрнатиш борасида тағин ҳам кўпроқ олдинга силжиш йўлида қўйилган биринчи қадам бўлади, деган умиддамиз. Бу иккала мамлакат халқларига нисбатан биз кўнглимизда дўстлик ва хайрихоҳлик ҳисларини сақлаб келмоқдамиз. Бу битим бутун Ҳиндистон ярим оролининг гуллаб-яшнашига олиб келади, деган умиддамиз.

Дўстлар! Самимий дўстлик, ҳамжиҳатлик руҳида, мамлакатларимиз ўртасида икки томонлама муносабатларни мустаҳкамлаймиз, ҳамкорлигимиз истиқболларини кенгайтирамиз, халқларнинг душманларига қарши биргаликда олиб борилаётган курашни кучайтиравермиз деган самимий истак билан бугун биз бошлаган ижобий музокаралардан ғоят мамнун эканлигимизни изҳор қиламиз.

Биз аминмизки, мамлакатингизга қилган визитимиз мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик алоқаларини маҳкамлашга, ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам беради, бу эса агрессия, зулм ва асорат кучларига қарши курашишнинг муштарак ишига самарали таъсир ўтказади.

Пировардида, Москвага келган пайтимиздан бошлаб бизга нисбатан хушнудлик билан кўрсатилаётган самимий меҳмондўстлик учун чуқур ташаккур ва миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Ўртоқ Н. В. Подгорнийнинг соғлиғи учун, ўртоқ А. Н. Косигиннинг соғлиғи учун, араб—совет дўстлиги учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз.

* * *

Н. В. Подгорний ва Ҳафиз Асад нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

Фарғонадаги Ўзбекистон 40 йиллиги номли завод — Ўрта Осиёдаги энг йирик нефтни қайта ишлаш корхоналаридан биридир. Корхона коллективи СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш мақсадида янада баракали меҳнат қилаётир. Суратларда: (чапда) жонкуяр механик Виктор Коробицин, ўнгда эса мойни Финол ёрдамида тозалаш қурилмалари комплексини кўриб турибсиз.

Д. Рўзметов фотоси.

Участка инспекторлари масъулияти

Милиция участка инспекторлари гражданларга яқин ходимлар ҳисобланади. Улар жиноятчиликнинг ҳамда ҳуқуқ-тартиботларининг бузилиши олдини олишда муҳим роль ўйнайдилар. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон ССР Ички ишлар Министрлиги Самарқанд ҳамда Фарғона шаҳарларида участка инспекторларининг семинар-кенгашини ташкил қилди. Семинар-кенгашларда Ўзбекистон ССР ички ишлар министри, 2-ранг ички хизмат генерали Ҳ. Х Яхёев ва министрликнинг бошқа раҳбар ходимлари ўз докладларида участка инспекторларининг масъулиятини тағин ҳам ошириш, уларнинг иш услубини такомиллаштириш кераклигини таъкидладилар.

Участка инспекторлари тажриба алмашдилар. Семинар-кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг мудири В. Н. Қодиров, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг бўлим мудири В. Ғ. Қосимов, маҳаллий партия ва совет органларининг вакиллари иштирок этдилар.

РЕСПУБЛИКАДА ПИЛЛАЧИЛИКНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА ПИЛЛАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ҲАҚИДА

(Боши биринчи бетда).

Қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига қурт уруғи ишлаб чиқаришни янада яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилиш, колхозлар ва совхозларни юқори маҳсулли уруғ билан таъминлаш, уруғчилик заводлари ва станцияларига уруғлик пилла етказиб бераётган колхозлар ва совхозларда уруғнинг зарарланишига йўл қўймаслик учун карантин чоралар ва санитария-гигиена қоидаларининг амалга оширилиши устидан назоратни кучайтириш топширилди.

Қурт уруғи тайёрлаш учун навли пилла етиштириш яқин йиллардан бошлаб фақат зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланган уруғчилик совхозларида тажрибали мутахассислар назорати остида амалга оширилиши керак.

Қишлоқ хўжалик, Қурилиш, Қишлоқ қурилиши министрликлари, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари 1972—1975 йиллар учун белгиланган пилла уруғчилиги совхозлари, қурт уруғи заводлари ва пиллани дастлабки ишлаш ҳамда сақлаш базалари қуриш ва фойдаланишга топшириш ҳажмининг бажарилиши учун тадбирлар белгилашлари керак. Госпланга 1973 — 1975 йилларнинг планида бу қурилишларга қўшимча маблағлар ажратишни кўзда тутиш, дахлдор лойиҳалаш ташкилотларига эса қурилишларни лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминлаш таклиф этилди.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, Андижон, Самарқанд, Тошкент ва Фарғона область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига шу йил Фарғона областида иккита, Андижон ва Тошкент областларида биттадан уруғчилик билан шуғулланувчи пиллачилик совхозлари ташкил қилиш ва Самарқанд областидаги «Ертешар» уруғчилик совхозининг ер майдонини кенгайтириш топширилди.

Пилланинг сифатини яхшилаш ҳамда ундан пиллакорлар ва хўжаликларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида Қишлоқ хўжалик министрлигига 1973 йилда Қорақалпоғистон АССР ва областларнинг икки-уч хўжалигида колхозлар ва совхозларнинг ўзлари звенолардан пиллани қабул қилиб олиш ва сифатини баҳолашни ташкил қилиш топширилди. Кейинчалик бу пилла хўжалик бўйича тўпланиб тайёрлов пунктига етказиб берилади. Бу ишнинг натижасига қараб Ўзбекистон ССР Министрлар Советига таклифлар киритиш топширилди.

Пиллачиликда техника тараққиётини тезлаштириш, илмий тадқиқотлар самарадорлигини ошириш ва фан ҳамда ишлаб чиқариш ходимларининг бу соҳани янада ривожлантиришнинг барча проблемаларини комплекс ҳал этишга қаратилган куч-ғайратларини марказлаштириш мақсадида Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли Ипакчилик илмий-тадқиқот институти Ипакчилик Бош бошқармасининг ихтиёрига берилсин. Айни кезда ипакчилик институтининг илмий-тадқиқот ишларига методик раҳбарлик қилиш министрликнинг фан Бош бошқармаси ихтиёрида қолдирилсин.

Пиллачилик учун янги тажриба характерига эга бўлган машиналар ва асбоб-ускуналар яратиш ва конструкциясини яхшилаш мақсадида пиллачилик Бош бошқармаси составида конструкторлик бюроси, экспериментал завод ташкил қилиш кўзда тутилди.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларига пиллани дастлабки ишлаш даврида сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш топширилди. Бунда шунга эришиш керакки, саноатга фақат юқори сифатли маҳсулот етказиб берилсин ҳамда пиллани дастлабки ишлайдиган ҳамма корхоналарнинг рентабелли ишлаши таъминлансин.

Ипакчилик Бош бошқармаси Ипакчилик илмий-тадқиқот институти, САИМЭ, пахтачилик машиналари бўйича ГСКБ ва бошқа илмий-тадқиқот ва конструкторлик ташкилотларининг иштирокида ипакчилик билан боғлиқ бўлган актуал проблемаларни ҳал этиш учун 1972—1975 йилларда илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари олиб боришни ташкил қилиши керак. Бунда пиллачиликни саноат асосига кўчириш, пилла қуртини боқиш, қурт уруғи заводлари ва базаларида пиллани дастлабки ишлашдаги оғир жараёнларни механизациялаш ва автоматлаштириш учун машиналар, асбоб-ускуналар конструкциясини яратишга алоҳида эътибор берилсин. Шу мақсадда Андижон ва бошқа бир қанча областларнинг хўжаликларида пиллачиликка жорий этилган прогрессив усуллар тажрибасидан кенг фойдаланилсин. Яна қуйидагиларга эътибор берилсин.

— Пилла қуртининг янги юқори маҳсулли навлари, пилласининг толаси юқори технологик сифатга эга бўлган гибрид навлар яратишга, шунингдек, қуртни механизмлар воситасида кўп марта озиқлантиришга.

— Пилла қуртининг янги юқори маҳсулли, совуққа чидамли навларини яратиш; янги навлар республиканинг турли зоналаридаги шароитга мослашган, касалликларга бардошли бўлиши керак. Пилла қуртидан кўп маҳсулот олиш учун уни интенсив тарзда кўп марта озиқлантириш системаси ишлаб чиқилиши керак.

— Пиллачилик ишида меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив формаларини ишлаб чиқиш.

— Ипакчилик Бош бошқармаси «Узсельхозтехника» бирлашмаси билан ҳамкорликда Андижон областининг колхозлари ва совхозлари каркас плёнкалардан қуртхоналар қуриш ва пиллачилик соҳасидаги оғир ишларни механизациялаш соҳасида кенг кўламда олиб бораётган ишларига ҳар томонлама ёрдам беришлари лозим.

Фанлар Академиясига хлорелланинг пилла қуртига таъсирини ўрганган ҳолда қурт уруғи ишлаб чиқаришни автоматлаштириш, пилла толасининг сифати ва пиллачиликда фан-техника тараққиётини жорий этишнинг бошқа масалаларига оид илмий тадқиқот ишларини кенгайтириш топширилди.

Госпланга, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нарх Давлат комитетига, Молия министрлиги ва Қишлоқ хўжалик министрлигига қурт уруғи, кўчат ва тут уруғи ишлаб чиқаришда рентабелликни ошириш масаласини ўрганиш ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига уруғ заводлари, пилла уруғчилиги станциялари, давлат тут кўчатзорлари, навли пилла етиштирувчи совхозларнинг ишида рентабелликни таъминлашга қаратилган тавсиялар киритиш таклиф этилди.

Енгил саноат ва Қурилиш министрликларига: пиллакашлик фабрикалари қурилишидаги қолоқликни тугатиш, 1972 йилда Наманган фабрикасини, 1973 йилда Урганч фабрикасини ишга тушириш топширилди. Пиллани қайта ишлаш бўйича ишлаб чиқариш қувватларини оширишга мўлжалланган 1973—1975 йиллар учун белгиланган планлар бажарилсин, бунда пилла етиштириш билан уни саноатда қайта ишлаш ўртасидаги узилиш тугатилсин.

Республика ва область газеталари редакцияларига, Ўзбекистон телеграф агентлигига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига пиллачиликни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган масалаларни кенг кўламда ёритиш тавсия этилди.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, пиллачилик мутахассислари, фан ходимлари социалистик мусобақани кучайтириб, пиллачиликни ривожлантириш, пилла етиштиришни кўпайтириш ва қишлоқ хўжалигининг бу муҳим соҳасининг иқтисодий самарадорлигини оширишда янги муваффақиятларга эришадилар, деб ишонч билдирадилар.

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

БУРЧ ДАЪВАТИ

Хоразм қизлари тўқиган қўшиқда «пўлат от»ни:

Чин мададкор — «пўлат отим»,
Парвозларда қўш қанотим,
«Пўлат от»га меҳрим қўйиб,
Ҳурмат топдим, обрў топдим.
«Пўлат отим — қанотим!»,

деб ғурур билан мақталиши бежиз эмас. Эндиликда деҳқон қалбида техникага ишонч, ихлос зўр. Чунки механизация шарофатидан мушкулимиз осон, оғиримиз енгил бўлди.

Ҳозир ғўза қатор ораларини ишлаш, бегона ўт ва ҳашаротни тугатиш, озиқлантириш, далаларни суғоришга тайёрлаш, хуллас агротехника тадбирлари комплексини амалга оширишда мавжуд механизмлар тўла қувватда ишлаб турибди.

Колхозимиз Шовот районининг пешқадам хўжаликларидан бири. Пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирилмоқда. Вилт касаллиги анча майдонга тарқалган мураккаб вазиятда фан ютуқлари ва илғор тажрибани қўлланиш туфайли ўтган йили ҳар гектардан қарийб 37 центнердан хирмон кўтарилди. Хўжаликдаги мавжуд 80 трактор, 20 дан ортиқ пахта териш машинаси, тирков асбоблари ва бошқа техника воситаларидан унумли фойдаланилмоқда. Бизда ҳар бир механизм ҳисобига иккита малакали механизатор ишлаяпти.

Мен бошчилик қилаётган бригадада ўтган йили 88 гектар ерга чигит экилиб, ҳар гектаридан 38 центнердан ҳосил олинди. Хоразм шароитида бу унча юқори кўрсаткич эмас. Вилт касаллиги ҳосилдорликни оширишимизга жиддий халақит берди. Бу йил пахта майдонини 92 гектарга етказиб, бунинг катта қисмига «Тошкент» навларини экдик. Учинчи комплекс парваришдан кейин ғўзаларимиз ёппасига гуллай бошлади.

Механизатор — ғўза парваришида асосий фигура. Ҳамкасбларим Йўлдош Каримов, Қўзи Рўзиматов ва ўзим ғўза қатор ораларига 8 — 10 кунда бир марта ишлов берилишига эришмоқдамиз. Ғўзани агротехника талаблари асосида озиқлантириш, оби-тобида суғориш — диққат марказимизда. Сувчилар группа бўлиб ишлаб ҳар бир картани бир вақтда ва текис суғорадилар. Тупроқ етилиши биланоқ далага культиватор киритилади. Биз ғўзани машинабоп қилиб ўстиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Чунки камида 80 процент ҳосилни машиналарда термоқчимиз. Бу комплекс механизациялаш йўлига ўтишимизда муҳим қадам бўлади.

Мен машҳур механизатор Турсуной Охунова чақириғига қўшилиб, 1959 йилда механик-ҳайдовчилик касбини эгаллаган эдим. 1960 йилги мавсумда ўз агрегатим билан 200 тонна пахта тердим. Ўшандан буён «зангори кема» бункеридан тонналаб «оқ олтин» тўкиб хирмонга баракали ҳисса қўшмоқдаман. СССРнинг ярим асрлик тўйига муносиб совға тайёрлаш ниятим бор. Бригадамиз пахта ҳосилдорлигини 50 центнерга етказамиз. Бригадага бошчилик қилиш билан бирга, машинада 300 тонна пахта теришни мўлжаллаб қўйдим.

Сирдарёлик чўлқувар Аҳмаджон Валиевнинг «Совет Ўзбекистони» газетасида босилган хатига республикамизнинг кўплаб механизаторлари каби биз ҳам «лаббай» деб жавоб бердик. Хоразмда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор унвонига мушарраф бўлган Ўғилжон Нуриллаева, Болта Жуманиёзов, Ҳалима Ҳошимова сингари донгдор механизаторларнинг издошлари кўп. Уларнинг ҳар бири чақириққа жавобан машинада 280-300 тоннадан пахта териш мажбуриятини олди.

Биз илғор механизаторлар мусобақасига қўшилиб, юбилей йилида сербарака хирмон кўтариш йўлида чинакам жасорат кўрсатамиз. Ватанпарварлик бурчимиз, виждон амри бизни ана шунга даъват этяпти, ҳар биримизни қаҳрамонликка, янги меҳнат зафарларига чорлаяпти!

Ободон ДЎСОВА,
Шовот районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор.

Далаларда ўт-ўлан сероб бўлди. Термиз районидаги «Қизил юлдуз» колхози чорвадорлари бор имкониятларни ишга солиб, ўримни тезлатмоқдалар. Суратда: ўрим пайти.

Д. Рўзметов фотоси.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

Избоскан. Тельман номли колхозда ғўза парвариши кун сайин авж олдириляпти. Ҳакимжон Абдулҳақов, Абдуманноп Жабборов бошлиқ бригадаларнинг яхши парваришланаётган ғўзалари қийғос гуллаб, кўсаклай бошлади. Бошқа бригадаларда ҳам иш қизғин кетяпти. Колхоз бу йил давлатга салкам 3 минг тонна «оқ олтин» етказиб беради.

Т. МАВЛОНОВА.

* * *

Қарши. СССР Олий Совети депутати Тўлғаной Норбўтаева бошлиқ комплекс механизациялашган пахтачилик бригадаси аъзолари «Ленинизм» колхозида биринчи бўлиб ғўзаларни кўсаклатиб олдилар. Бригада гектаридан 55 центнердан пахта хирмони кўтаришга пухта замин яратяпти. Икки универсал узлуксиз ишлаяпти, сувчилар ҳар куни 8—10 гектар майдондаги ғўзаларни оби-ҳаётга қондиришяпти.

Б. ЖАББОРОВ.

* * *

Жомбой. Азим Холбоев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг аъзолари 100 гектар ердаги ғўзаларни тўртинчи комплекс парваришидан чиқардилар. Синдор Сатторов, Мусир Жуманов, Ҳайитбой Дўланов каби сувчилар ҳар куни бир ярим гектаргача бўлган майдондаги ғўзаларни қондириб суғоряптилар. Об-ҳаво яхшиланиб, ҳарорат кўтариляпти. Вазият ҳисобга олиниб, колхоз бўйича сувчилар сони олдингига нисбатан анча кўпайтирилди. Ҳа, «Ленин йўли» колхозида ғўзаларни парваришлаш кучайтириляпти.

И. ИСОМИТДИНОВ.

* * *

Наманган. Райондаги «Партия XXII съезди» колхозининг Н. Ҳайдаров бошлиқ бригадаси аъзолари гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун кураш бошладилар. Бригадага қарашли ҳамма майдонлардаги ғўзалар гуллаб, кўплаб кўсак тугяпти. Пахтакорлар эса вазиятни ҳисобга олиб, 15 июлгача ғўзаларни яна бир марта минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантириш учун курашаётирлар.

М. МИРЗАЕВ.

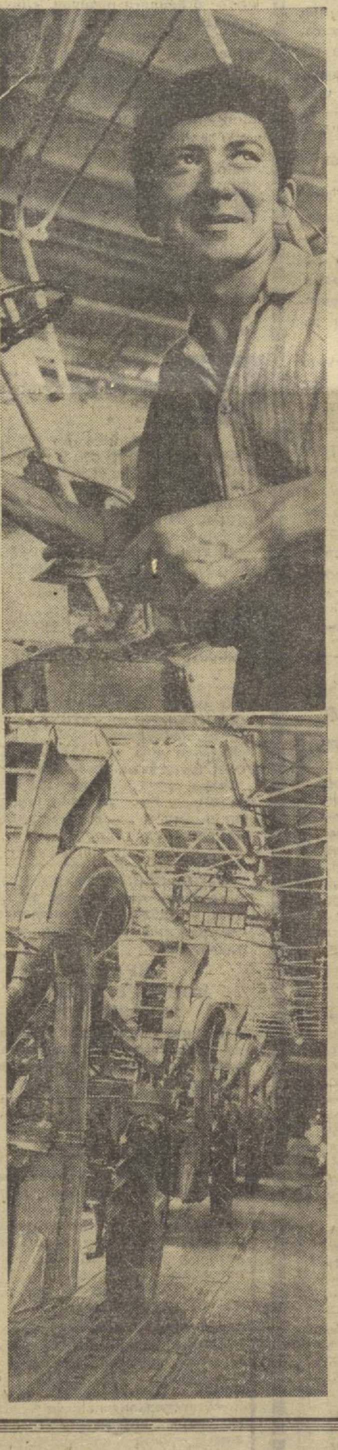

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг азамат ишчилари пахтакорлар учун мукаммал «зангори кема»лар ишлаб чиқариш мақсадида жон қўйдириб меҳнат қилаётирлар. Корхонанинг йиғув конвейеридан ҳар куни 8-9 та пахта териш машинаси чиқиб турибди. Суратларда: (юқоридан пастга) конвейердан чиққан машиналарни сезгирлик билан назоратдан ўтказаётган Х. Исроилов ҳамда йиғув цехининг бош конвейерида.

А. Тўраев фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ОДАМНИНГ ИЗИ

«Ҳаётда жасоратга ҳамиша ўрин бор».
МАҚОЛ.

ОЧЕРК

Ефим Калинковичнинг одати шунақа: ишга келдими, идорасига ҳам кирмай секретардан янги почтани сўрайди, кеча кимлар йўқлаганини суриштиради.

— Қандай янгиликлар бор?

— Сўхдан Уманский телефон қилди. Ёрдамчи беринглар деяпти, — жавоб қилди секретарь.

— Ҳа, Петр Степановичми! Тўғри, унга қийин бўлди. Шериги йўқ. Бирор чорасини топармиз.

Директор кабинетига кириб, ишни бошлаганда ҳам шу гап хаёлидан кетмади: «Ҳақиқатан бизда кадрлар кам. Не-не йигитлар фронтга кетиб, қайтмади. Қани энди ҳозирча 10-15 яхши мутахассис бўлганда ишларни йўналтириб юборармидик», ўйларди у.

— Мумкинми? — шу пайт эшикдан бош суқди ҳарбий усти-бош кийган бир йигит.

— Келинг, келинг. Марҳамат, ўртоқ кичик сержант, ўтиринг. Хўш, хизмат?

— Ишга келдим, мана аризам, — деди тортиниброқ Машрабжон.

— Қаерликсиз, ёшингиз нечада?

— Шу ерлик — Қўқонликман. Ёшим 25 да.

— Касбингиз?

— Нима десам экан? — иккиланарди у, гўё ҳозир директор унинг аризасини қайтариб бераётгандай: — Миномётчи, танкчи!

— Демак, урушдан янги қайтгансиз. Жуда яхши. Сиз бизга кераксиз. Хўш, трактор ҳайдайсизми ёки экскаватор тузукми? Экскаваторчилик оғирроқ. Уйдан узоқда, дала-даштда дегандай.

— Урушдагидан енгилдир, ҳарқалай?..

Директор эътироз билдирмади. Аксинча, шу бугуноқ ҳужжатларни расмийлаштириш ва эрталаб Сўхга жўнаш кераклигини уқтирди:

— Сўх-Исфара коллекторида ишлайсизлар. Петр Степановичга ёрдамчи бўласиз. Бугун унга телефон қилиб қўяман.

Машрабжон машина-трактор станциясидан ишларни битказиб чиқди-ю, уйга чопди. Ахир, эртага жўнайдиган бўлса, йўл тараддудини кўриш керак-да!

...Унинг ишга келганига ҳам бир неча кун бўлиб қолди. Кундузлари иссиқ. Кўпинча тунда ишлашга тўғри келади. Бунинг эса гашти ўзгача бўлар экан. Сокин тун. Барча мавжудод уйқуга кетган. Экскаваторнинг фонуси атрофни ёритди. Қудратли машина ричагларини маҳкам тутган Машрабжон хаёл денгизида сузади. Дам ўзини фронтда танк билан Берлин остонасида кўради. Мана, янги фронт очилди—меҳнат фронти. Бу ерда ҳам жасорат кўрсатиш мумкин. «Ҳа, Машраб, бўш келма. Янги ер оч, канал қази, ернинг захини қочир, одамлар сенга раҳмат десин», — дегиси келади ўзига-ўзи.

Кунлар кетидан кунлар ўтди. Машрабжон устозидан кўп нарса ўрганди Уч ойдан кейин устознинг тавсияси билан машинистликка ўтказишди. Кечаги собиқ танкчи бир йилдаёқ шогирдликдан экскаваторчилар бригадасига кўтарилди. Мана, шунга ҳам қарийб 20 йил бўлибди... Машрабжон баъзан ўтган йўлига разм солади. Эҳ-ҳе, қанча ўзгаришлар юз берди! Унинг қадами етган ерларда янги қишлоқлар қад кўтарибди, каналлар очилибди. минг-минглаб гектар қўриқ ер деҳқонга ўз ҳазинасини инъом этибди. Станциянинг ўзини айтинг. Кеча атиги бешта экскаватори бўлган кичик станция энди йирик бошқармага айланибди. Кечаги шогирдлар бугун машинист, бригадир. Ана шуларни ўйлаганда, у мамнун жилмаяди: «Демак, беҳуда яшамабман, одамларга фойда келтирибман. Ҳаётда менинг ҳам изим бор».

Бир воқеани Машрабжон умрбод эсидан чиқара олмайди: 1966 йилнинг биринчи Май байрами арафаси эди. У рафиқаси Кимёхон ва ўғил-қизларига совға-саломлар олиб уйига келди. Хотини кўрпача олиб келиб сўрига ташлагунча ширин-шакар фарзандлари — Мухторжон, Муқаддасхон, Рустамжонлар уни қучоқлаб ўпишар, ҳар гапда «Табриклаймиз», «Яшасин бизнинг қаҳрамон дадамиз!» дейишар эди. У дастлаб ҳеч нима тушунмади.

— Аяси, тушунтириб берсангизчи, булар нима деяпти?

— Ие, ҳали эшитганингиз йўқми, сизга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Радиодан эшитдик.

— Ростданми? Қачон?

— Рост! Кеча ўз қулоғимиз билан эшитдик. Табриклаймиз!

— Наҳотки! Мен — Қаҳрамон... Адашаётган бўлманглар тағин...

...Эрталаб машина келиб Машрабжонни бошқармага олиб кетди. У ерда дўстлари, устоз ва шогирдлари Машрабжонни ўраб олиб қучоқлашар, ўпишар, табрикларнинг охири йўқдай эди. Сўнг митинг чақирилди.

— Ўртоқлар, — деди бошқарма бошлиғи Мухторжон Акбаров, — бугун биз ҳамкасбимиз Машрабжон Раҳимқуловнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлганини муборакбод этиш учун бу ерга тўпландик. Бошқармадагина эмас, «Фарғонаводстрой» трести бўйича ҳам биринчи бўлиб ҳукуматимизнинг энг олий унвони дўстимиз, ҳамкасбимизга насиб этди. «Олтин юлдуз» муборак бўлсин, Машрабжон!

Газетада босилган Фармон ўқиб эшиттирилаётганда, касбдошлари сўзлаётганда Машрабжон шу даражада таъсирландики, унинг таврифини баён қилиб бериш қийин.

— Фахрланаман, бахтлиман, жуда ҳаяжонланяпман, — деди Машрабжон Раҳимқулов. — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматига барча экскаваторчилардан катта раҳмат. Мен бундан кейин ҳам Улуғ Ватанимизнинг бойлигини кўпайтириш учун бутун кучимни сарфлашга тайёрман. Сизларга ҳам минг раҳмат, азиз дўстлар!

...Моҳир экскаваторчи билан учрашиш мақсадида 5-қурилиш-монтаж бошқармасига бир неча марта қўнғироқ қилишга тўғри келди. Бир сафар уни Тошкентда — кенгашда дейишди, иккинчи гал йўқласак — шаҳар советининг сессиясида экан. Ниҳоят, қаҳрамоннинг Ленинград районидаги Киров номли колхоз территориясида ишлаётганлигини эшитдигу Бувайдага равона бўлдик. Бувайдадан Алқар қишлоғига қараб боряпмиз. Узоқдан дала вагони ва экскаваторнинг қораси кўринди.

Коллекторнинг чап томонидаги баланд тупроқ уюми тепасига ўрнашган экскаватор ишлар, ҳар тортганида олам жаҳон тупроқни қирғоққа ҳовучлаб олиб ташларди. Экскаватор кабинасида Машрабжон ва яна бир ёшроқ йигитча кўринди. Машрабжон машинани шогирдига топшириб, кабинадан тушди. Биз билан саломлашар экан, «Қани, кулбамизга марҳамат», — деди. «Кулба» дегани дала вагони экан. Кичик зиначадан вагонга кўтарилдик. Шинам, озода, бурчакда каравотлар. Тўрдаги илгакда «Коммунистик меҳнат бригадаси» вимпели турибди. Вагонни кўздан кечирамиз. Бир ёзув диққатимизни тортди: «Тошкент машина-экскаватор ремонти заводидан Машраб Раҳимқуловга эсдалик учун, 1964 йил». Қизиқиб қолганимизни кўриб, Машрабжоннинг ўзи «Шунақа бўлган эди. Мана 6-7 йилдан буён бригадамиз қаерга кўчса, совғага келган вагонимиз биз билан бирга», — деб изоҳ берди.

— Бригадамизда 6 киши бор, — деб сўз бошлади у. — Ҳаммаси яхши йигитлар. Масалан, Жуманбой Етмишбоевни олайлик. 1956 йилда шогирд бўлиб ишга келганди. Энди эса машинистларнинг зўри. Ҳозир Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг иштирокчиси Турғунбой Раҳимов, Иван Мехков, Нажмиддин Ғиёсов, ҳали сизлар кўрган Аъзамжон Аҳмаджонов ҳаммаси шогирдларим. Уларга бемалол ишонса бўлади.

Бригаданинг кундалик дафтарини варақлаймиз: 20 февраль — 1810, 21 февраль — 1956, 22 февраль — 1872... 1 март — 1900, 2 март — 1922 куб метр деган рақамларни ўқиймиз. Демак — иш икки ҳиссадан бажариляпти.

Меҳнат қилган — элда азиз, дейди халқимиз. Шогирдликдан катта машинист даражасига кўтарилган ,ўн беш шогирдга ҳунар ўргатган Машрабжон Раҳимқуловни халқимиз эъзозлаб кўксига Қаҳрамонлик нишонини тақиб қўйди. У ўз бригадасини янги меҳнат жасоратларига бошламоқда.

Баъзан ўйлаб кетаман: қандай ажойиб замондошларимиз бор. Уларнинг қадами етган ерда гул унади, хазинанинг кўзи очилади. Изидан гулу гулзорлар қоладиган бундай одамларга юз тасанно, минг таъзим!

Муҳиддин ЙЎЛДОШЕВ,
Қўқон.

ЎЙИН БОШЛАНИШИ УЧУН ҚЎЙИЛГАН УЧ ШАРТ

РЕЙКЬЯВИК, 6 июль. (ТАСС махсус мухбири А. Ермаков). Исландиянинг пойтахтида 5 июль куни мураккаб, ҳаяжонли музокаралар билан тўлиб тошган кун бўлди. Исландиянинг пойтахтида жаҳон чемпиони Борис Спасский билан Роберт Фишер (АҚШ) ўртасида шахмат бўйича жаҳон биринчилиги учун бўладиган ўйинларни ўтказиш мўлжаллланган.

Совет делегацияси кечқурун матбуот конференцияси ўтказди. Жаҳон чемпионининг секунданти, халқаро гроссмейстер Ефим Геллер бундай деди: Спасскийнинг фикрича, мусобақага жаҳон чемпиони етиб келиб ўйин бўладиган жойда даъвогарнинг келишини кутиб маҳтал бўлиши оқибатида шахмат тарихида мисли кўрилмаган ҳол вужудга келди. Бу ФИДЕ томонидан қоидаларнинг қўпол равишда бузилиши ҳамдир. «Жаҳон чемпиони Б. Спасский, — деб сўзини давом эттирди Геллер,—ўйинни бошлаш маросимида даъвогарнинг қатнашмаганлиги ва унинг уч кун кечикиб келиши кишини таҳқирловчи ҳаракат бўлди, деб ҳисоблайди».

Бунга қўшимча қилиб шуни айтаманки, Рейкьявикка келгач Фишер ФИДЕ президенти 4 июлга белгиланган қуръа ташлашга шахсан ўзи келмади.

Шундай воқеалар бўлганидан кейин Б. Спасский барча музокараларни тўхтатиб, уйга қайтиб кетса бўларди. Лекин секундантнинг таъкидлашича, Спасскийни бундай қилишдан тўхтатиб турган бирдан-бир нарса шахмат олами учун ва меҳмондўст Исландия учун ўйиннинг аҳамиятини тушунганлигидир.

Геллер сўзини давом эттириб, бундай деди: «Б. Спасский ўйинни ўйнашни хоҳлайди ва бунга шай турибди. Лекин ўйинни бошлаш учун бизнинг назаримизда қуйидагиларни қилиш керак: биринчидан — Фишер кечирим сўраши зарур, иккинчидан — ФИДЕ президенти даъвогарнинг ҳатти-ҳаракатини қоралаши керак, учинчидан — ФИДЕ президенти ўйинни икки кунга кечиктириб, ФИДЕ қоидасини бузганлигини тан олиши керак. Биз ФИДЕнинг қоидаларига ва мана шу ўйин юзасидан тузилиб, ФИДЕ томонидан тасдиқланган битимларга сўзсиз риоя қилинишига ишонч ҳосил этишимиз керак»

Матбуот конференциясида ҳозир бўлган ФИДЕ президенти Макс Эйве сўз олиб, хатога йўл қўйилганлигига ва ФИДЕ қоидаларини ҳамда матч тўғрисидаги битимни бузганлигига кўпчилик орасида иқрор бўлди, даъвогарни қоралаётганлигини айтди. Шу ернинг ўзидаёқ Эйве буларни ёзма тарзда ҳам тан олди.

Энди биринчи шартга келайлик. Ахир совет делегациясини ва жаҳон чемпионини Фишернинг у ўйинга кеч қолганлигидан афсусланаётганлиги ва ўзининг бу кечикишини Борис Спасскийга бўлган муносабатига боғлашни ҳоҳламаганлиги ва совет жамоатчилигини дарғазаб қилишни истамаганлиги тўғрисидаги баёноти 5 июль куни журналистлар ўртасида тарқалганлиги қаноатлантира олмас эди. Геллер бу даъвогарнинг шахсий кечирим сўраши эмас деб ҳисоблайди. Чунки журналистларга бу текст Фишернинг адвокати Маршалл томонидан берилган, Фишер номидан эса бундан илгари кўпдан-кўп баёнотлар берилган бўлиб, унинг ўзи шундан кейин бундай баёнот берганим йўқ, деб қатъий тонган эди.

Совет шахматчилари истиқомат қилиб турган «Сага» меҳмонхонасида матбуот конференциясида журналистлар ва Эйведан ташқари Исландия шахмат федерациясининг раҳбарлари ва ўйиннинг бош арбитри Л. Шмид ҳам қатнашдилар.

Геллерга кўпдан-кўп саволлар тушди. У бу саволларга лўнда қилиб, оқилона жавоб қайтариб, делегациямизнинг мустаҳкам позицияда турганлигини намойиш қилиб кўрсатди

Мана ўша савол-жавоблардан баъзи бирлари.

— Биринчи ўйинга келмаганлиги учун Фишер ютқазди деб ҳисобланиши керакми?

— Қоидага кўра шундай қилиниши керак.

— Спасский бунга рози бўлармиди?

— Дастлаб Фишерни қандай жазолаш кераклигини ҳал қилиб олиш керак, ўшандан кейингина Спасскийнинг розилиги сўралади. Эҳтимол, Спасский бундай «имтиёзни» олмас ҳам эди...

— Агар сизларнинг барча талабларингиз қондирилса, қандай йўл тутасиз?

— Аввал ана шу талабларни қондириб қўйиб, ўшандан кейин ўйин тўғрисидаги масалага қайтиш керак. Агар биз ўйинни бошлаб қўйсак, исталган пайтда қоидаларнинг янгидан бузилишига дуч келишимиз мумкин. Хўш, шундай бўлмайди, деб ким кафил бўла олади?

...Лекин шу нарса равшанки, бугун 6 июлда биринчи ўйин бўлмайди. Ҳали кўпдан-кўп музокаралар олиб борилади.

Совет делегациясининг матбуот конференциясидан кейин ана шу «Сага» меҳмонхонасининг ўзида М. Эйве, Л. Шмид ва Исландия шахмат федерациясининг президенти Г. Торраринссон, совет гроссмейстерлари Е. Геллер ва Н. Крогиус билан, шунингдек халқаро мастер И. Ней билан музокара юритдилар. Бу музокаралар ярим кечада тугади. Ўйиннинг бош арбитри фойеда кутиб турган журналистларнинг саволларига жавобан ушбу музокаралар ўйин бўлади, деб умид туғдиради, деди.

* * *

Ўтган куни америкалик гроссмейстер Роберт Фишер ўйинга кечикиб келгани учун жаҳон чемпиони Борис Спасскийдан ёзма равишда кечирим сўради. Шу куни кечқурун эса ниҳоят даъвогар билан жаҳон чемпиони ўртасида учрашувнинг бошланишига бағишланган қуръа ташлаш маросими бўлди. Мусобақанинг бош судьяси — Лотар Шмид (ГФР)нинг ахборотига кўра, дастлабки ўйин 11 июль — сешанба куни бўлади. Бунда Б. Спасский оқ доналар билан ўйнайди.

ШИФОКОР МИНБАРИ

ЗИРАВОР, ОҚСИЛ ВА СУВ

Ўзбекистон табиати ва иқлими жиҳатидан ҳам ўзига хос республикадир. Масалан, Москва, Ленинградда 39-46 кун ҳаво очиқ бўлиб, иссиқлик ўртача 15-20 даража бўлса, Тошкентда очиқ ҳаво 145-198 кунга бориб, иссиқлик 40-41 даражага етади. Бу, одам организми аъзоларининг нормал ишлашига таъсир кўрсатади. Илмий текширишларга қараганда, ёз вақтида, иссиқ таъсирида ошқозоннинг ишлаш фаолияти сусаяр экан. Одам кўп терлаши натижасида киши организмидаги сувда эрувчи витаминлар чиқиб кетади. Бу ҳол овқатнинг ҳазм бўлишини қийинлаштиради...

Улуғ мутафаккир Алишер Навоий: «Иззат тиласанг кам де, сиҳат тиласанг кам е», деб жуда тўғри айтган. Иссиқ кунлар бошланиши билан овқатни камроқ истеъмол қилишга ўтиш керак. Кўпроқ суюқ ва енгил ҳазм бўладиган овқатлар истеъмол қилиш лозим. Бу овқатларга кўпроқ укроп, кашнич ва бошқа зиравор кўкатлар қўшилиши фойдалидир. Чунки бу пайтда меваларни кўп истеъмол қилиш натижасида ичакда углеводлар кўпаяди ва ҳаво йиғилади. Ҳавонинг сурилишида эса юқоридаги кўкларнинг аҳамияти катта. Ёз кунларида ёғ моддаларини истеъмол қилишга ҳам катта аҳамият бериш керак. Айниқса, ҳаво иссиқ вақтида қанча ёғ кам ейилса, ошқозон иши шунча яхшиланади.

Иссиқ вақтларда нон истеъмол қилишга алоҳида эътибор бериш зарур. Нон таркибида қийин эрувчи глютен моддаси бор. Бу моддани эритиш учун ошқозон ва ичакда жуда кўп кучли шира бўлиши керак. Айниқса, ошқозон ва ичак касаллигига чалинган одамларда ошқозон шираси камаяди. Шунинг учун овқат ейиш вақтида озгина миқдорда ошқозон шираси кислотасини ичиб туриш лозим.

Биз юқорида иссиқ вақтда тер билан бирга кўпгина керакли витаминлар чиқиб кетиб, одам аъзоларидаги витаминлар камаяди, деб айтдик. Шунинг учун витаминга бой бўлган мевалар, ҳар хил кўкатлар кўпроқ итеъмол қилиниши керак. Ёз вақтларида фақат кўк чой ичишга ўтиш керак. Кўк чойнинг фойдаси кўп. Олимларнинг текширишларига қараганда, кўк чойнинг уч хил яхши хусусияти бор. Биринчидан, кўк чойдаги рутин моддаси «С» витамини хусусиятига ўхшайди. У қон томирлар деворининг ишини яхшилайди. Иккинчидан, кўк чой ошқозондаги, оғиз бўшлиғидаги ва ичакдаги микробларни яхши ўлдиради. Ва, ниҳоят, кўк чойнинг учинчи хусусияти: у жигардаги ва ўт пуфагидаги ўтнинг ичакка қуйюлишини кўпайтиради. Натижада ичакдаги овқатнинг эриш ва сўрилиш жараёни кучаяди.

Маълумки, кун иссиқ вақтларида соғлом одамларда ҳам иштаҳа пасаяди. Бу албатта, иссиқнинг таъсиридир. Шунинг учун кундалик овқатнинг 50-60 проценти эрталаб, кун салқин вақтида истеъмол қилиниши керак. Қолган 40-50 процентини иккига бўлиб, тушда ва кечқурун истеъмол қилиш фойдалидир.

Энди ёз кунларида сув ичиш устида гапириб ўтамиз. Ҳозир иложи борича қайнатилган сув ичиш зарур. Лекин сув ўрнига мева шарбатлари ва кўк чой ичилса, яна ҳам яхши бўлади. Сувни кўп ичиш фойдали эмас. Чунки қорин бўшлиғида кўп қон йиғилиб, мия ва юракда қон айланиш миқдори камаяди.

Сувни ёки чойни тез-тез, кам-кам ичиш керак. Сув ичишда, овқат истеъмол қилишдаги режим сақланса яна ҳам яхши бўлади. Овқатлангандан сўнг гўйиб чой ичишни эсдан чиқармаслик зарур.

Кўп кишилар ёз вақтида бутунлай мева истеъмол қилишга ўтиб кетадилар ва оқсил моддаларни қабул қилишни камайтирадилар. Бу ҳол одам организмининг ташқи муҳит таъсирига қарши курашиш ҳолатини камайтиради ва бунда айниқса, ошқозон ва ичак касалликлари келиб чиқади. Оқсил моддаси масалан, гўштдаги, пишлоқдаги оқсил организмга жуда ҳам керак. Бу оқсил моддалар одам организмида гормонлар ва ферментларнинг пайдо бўлишида катта аҳамиятга эгадир. Бу гормонлар ва ферментлар эса организмни ҳар хил касалликлардан сақлаб туришда муҳим роль ўйнайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, Ўрта Осиё олимлари кун иссиқ пайтда овқатланиш, яшаш ва ишлаш шароитлари хусусида ҳали кенг тадқиқот ишлари олиб боришлари зарур.

К. БАҲОДИРОВ,
профессор.

СПОРТ ХАБАРЛАР

Навбатдаги учрашувлар

Утган пайшанбэ куни футбол бўйича СССР чемпионатининг олий лигасида қатнашаётган командалар ўртасида бир неча учрашувлар бўлиб ўтди. Москвада Марказий армиячилар командаси билан пойтахтнинг локомотивчилари учрашуви ғоятда қизиқарли бўлди. Футбол мухлислари бу учрашувда бешта тўп киритилганлигининг шоҳиди бўдилар. Бунда армиячилар 3:2ҳисобида «Локомотив» командасини мағлубиятга учратди.

«Карпат» командаси Бокунинг «Нефтчи» командаси устидан 4:0 ҳисобида ғалаба қилди. «Днепр» командаси «Қайрат» командасини худди шу ҳисоб билан ютди.

Киевнинг динамочилари бу гал ўз майдонларида Тбилиси динамочиларини қабул қилдилар. Уйин 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан якунланди.

Ленинград шаҳрида «Зенит» командаси Москванинг «Динамо» командасини қабул қилди. Бу ўйинда ленинградликлар томонидан киритилган ягона тўп ўйин тақдирини ҳал қилди.

Жаҳон рекорди

Стокгольмда ўтаётган халқаро спорт мусобақалари янги-янги рекордларни рўёбга чиқармоқда. Бу ерда совет спортчиси Янис Лусис найза ирғитишда янги жаҳон рекордини қўйди. У найзани 93,80 метрга ирғитишга эришди.

Найза ирғитишда илгариги мусобақаларда фин спортчиси Иорма Кинунен жаҳон рекордига эришган эди. Совет спортчиси ундан бир метру ўн сантиметр масофа узоққа ирғитишга муяссар бўлиб, жаҳон рекордини янгилади.

Ўйин 11 июлда бошланади

Шахмат бўйича жаҳон чемпиони Борис Спасский билан чемпионликка даъвогар Роберт Фишер ўртасидаги ўйин 11 июлдан бошланадиган бўлди. Биринчи ўйинда Борис Спасский оқ доналар билан ўйнайди. Бу 6 июль тун кечада ўтказилган қуръа ташлаш даврида маълум бўлди.

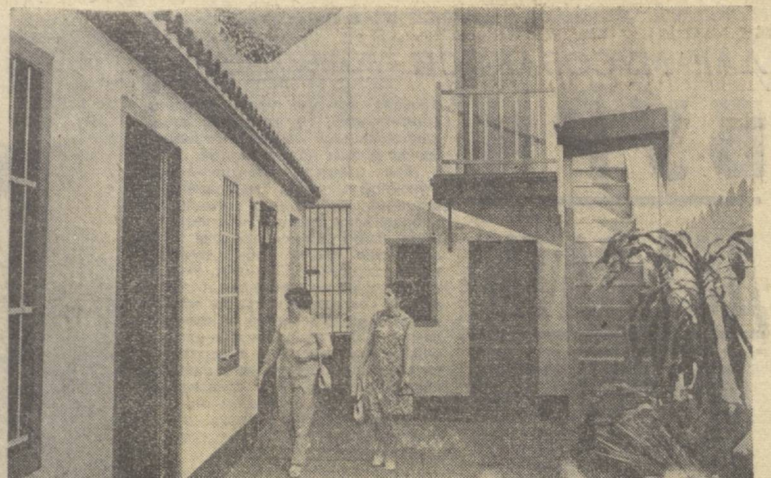

ГАВАНАНИНГ сокин Пауло кўчасида испан босқинчиларига қарши курашда жасорат кўрсатган Куба миллий қаҳрамони Хосе Марти Уй-музейи бор. Унинг номи Латин америкаликларнинг миллий озодлик кураши рамзи бўлиб хизмат қилади. Минглаб кубаликлар ва Гавана меҳмонлари Хосе Марти Уй-музейида тез-тез бўлиб туришади. Суратда: Хосе Марти Уй-музейининг умумий кўриниши.

А. Грахов фотоси. (ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ СЕЙМИНИНГ СЕССИЯСИДА

ВАРШАВА. Сеймнинг бу ерда очилган сессиясида Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари Э. Бабюх уй-жой қурилишининг перспектив программаси тўғрисидаги сейм қарори лойиҳасини Польша Бирлашган ишчи партияси депутатлар клуби номидан тақдим этди.

Польша Бирлашган ишчи партияси, деди у, уй-жой проблемасини ҳал этишни муҳим вазифаларнинг бири деб ҳисоблайди.

Сеймнинг кўриб чиқиши учун тақдим этилган программада 80-йилларнинг ўрталарига бориб ҳар бир оилага алоҳида квартира бериш кўзда тутилади. Бунинг учун 1985 йилга қадар 4,5-4,8 миллионта, 1990 йилга қадар эса 7,3 миллионга яқин янги квартира қуриш зарур. Уй-жой қуриш программаси бутун жамиятнинг ишидир. Бу программани амалга ошириш, деди докладчи, бутун халқнинг актив иштирок қилишини талаб этади.

БОЛГАРИЯ МУАЛЛИМЛАРИ СОЮЗИНИНГ СЪЕЗДИ

СОФИЯ. Бу ерда Болгария муаллимлари союзининг XXII съезди очилди. Съезд делегатлари Болгария Коммунистик партияси X съездининг маориф соҳасидаги қарорларини бажариш борасида союз олдида турган вазифаларни муҳокама қиладилар.

Союз Марказий Комитетининг раиси Н. Клисарова ўзининг ҳисобот докладида, Болгарияда ривожланган социалистик жамият қуриш ва фан-техника революцияси таълим-тарбия жараёнининг структурасини, мазмунини, формалари ва методларини такомиллаштиришни, ўқитувчиларнинг юқори малакали бўлишини талаб қилади, деб уқтириб ўтди.

Болгария халқ маориф министри С. Василев халқ маорифи системасини қайта қуриш тўғрисида гапириб берди.

Партия қўйган вазифаларни, деди у, биз совет маорифи ходимлари билан, Совет Иттифоқининг ҳамда бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг педагогика фани билан қалин ҳамкор бўлиб ҳал этишимиз лозим.

Вьетнам Демократик Республикаси. Суратда. Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги жиноятини фош этиш бўйича комиссия ходими Америка босқинчиларининг бу урушдаги жиноятини ўрганмоқда.

С. Афонин фотоси. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ НЬЮ-ЙОРК. Кейинги икки ҳафта ичида АҚШда гўшт нархи яна жуда кўтарилиб кетди. Буни Ассошиэйтед пресс агентлиги мухбирларининг Американинг бир қанча катта шаҳарларида ўтказилган текшириш натижалари очиқ кўрсатиб турибди. Бошқа озиқ-овқат молларининг, жумладан сабзавот ва меваларнинг нархлари ҳам тобора кўтарилмоқда, ваҳолонки ҳозир сабзавот ва мева ҳосилини йиғиб-териб олиш қизгин бораётган пайт.

◆ ТОКИО. Япония Бош министри Эйсаку Сато бошчилигидаги министрлар кабинети истеъфо берди. Ҳукмрон либерал-демократик партиянинг раиси қилиб Какуэй Танака сайланганлиги сабабли шундай қилинди. Либерал-демократик партия раиси бўлиб сайланган киши Япония ҳукуматини тузиш ҳуқуқига эга бўлади, чунки бу партия парламентда кўпчилик ўринга эга.

ЯПОНИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТОКИО. 6 июль. (ТАСС). Япония пойтахтида Япония Компартияси Марказий Комитетининг еттинчи пленуми очилди. Уч кун давом қиладиган бу пленумда партиянинг ривожланиши ва қурилиши масалалари, шунингдек Япония Коммунистик партияси тузилганлигига 50 йил тўлаётганлиги муносабати билан партия олдида турган вазифалар муҳокама қилинади.

Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми доимий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретариатининг раиси Т. Фува «Партиявий ишлар тўғрисида» доклад қилди.

У Япония Коммунистик партияси Марказий Комитетининг декабрдаги олтинчи пленумидан сўнг партиядаги вазият ва унинг фаолияти тўғрисида гапириб берди. Т. Фува иккинчи докладни партиянинг 50 йиллигига атаб Япония Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми кўраётган тайёргарликка бағишлади. Пленум қатнашчилари Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми раисининг ўринбосари М Оканинг партия қурилишининг вазифалари тўғрисидаги докладини ҳам тингладилар.

Тхиеу тўдасининг янги жинояти

ХАНОЙ, 6 июль. (ТАСС). Бу икки йигитнинг бутун жинояти шуки, улар ўз ватанларининг озод диёр бўлишини истар эдилар. Жанубий Вьетнамдаги қўғирчоқ режим диктаторлик қилиб турган шароитда бундай ниятдаги кишилар албатта ўлдирилади. Хюэ шаҳридаги студентларнинг мана шу икки раҳбари Нгуен Зуй Хиен билан Биу Ти ҳам шундай кулфатга дучор бўлдилар. Улар Сайгон режимига қарши оммавий чиқишларда қатнашганликлари учун апрель ойининг бошида қамоққа олинган эди. Энди уларни турмада ўлдиришди.

САТТОР ЯХШИЕВ

Иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсионер, 1929 йилдан КПСС аъзоси Саттор Яхшиев узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 6 июлда 66 ёшида вафот этди.

С. Яхшиев 1907 йилнинг январь ойида Бухоро областидаги Қизилтепа районининг Руҳобод қишлоғида туғилди. У ўз меҳнат фаолиятини 1926 йилда Зармитон қишлоқ Совети раислигидан бошлади. Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини қарор топтиришда актив иштирок қилди. У 1928 йилдан 1937 йилгача Ғиждувон уезди, Вобкент, Нарпай, Ғиждувон қишлоқ хўжалик ширкатларига ҳамда Шеробод МТСига бошчилик қилди. 1937 йилда эса Ғиждувон район партия комитетида партия ишига кўтарилди.

С. Яхшиев 1939-1941 йилларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори, 1941-1943 йилларда Қорадарё район партия комитетининг биринчи секретари, сўнгра Самарқанд область партия комитетининг секретари бўлиб ишлайди. 1946 йилда у Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Каттақўрғон сув омбори қурилишидаги партия ташкилотчиси, сўнгра Пастдарғом район партия комитетининг секретари ва Самарқанд область ижроия комитети раисининг ўринбосари бўлиб ишлайди. С. Яхшиев шу даврдаги фаолиятида Самарқанд областининг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш, Самарқанд область Қорадарё, Каттақўрғон, Пастдарғом районларининг колхоз хўжалигини иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва улардаги ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш соҳасида катта ишлар қилди.

С. Яхшиев пенсияга чиққанидан кейин ҳам партия уни қаерга юбормасин, ўзининг бутун куч-ғайратини сарфлаб, меҳнат қилишини давом эттирди. Меҳнатсеварлик ва ишчанлик, принципиаллик ва сабот-матонат, зийраклик ва ғоят камтаринлик унинг характерига хос фазилатлар эди. Саттор Яхшиев уни билган ҳамма кишиларнинг иззат-ҳурмати ва обрў-эътиборига сазовор бўлди.

С. Яхшиев 1955-1961 йилларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат ва Марказий Комитет аъзоси қилиб сайланди, 1947-1962 йилларда Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати бўлди.

Партия ва ҳукумат унинг хизматларига юксак баҳо бердилар. С. Яхшиев Ленин ордени, икки марта Қизил Байроқ ордени ва икки марта «Ҳурмат белгиси» ордени ҳамда медаллар билан мукофотланди.

Коммунистик партия ва совет халқининг содиқ фарзанди Саттор Яхшиевнинг порлоқ хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55—ТОШКЕНТ. 10.00 — Ҳужжатли фильм. 10.20—Концерт. 10.55—МОСКВА. 11.00—Янгиликлар. 11.05—Телеспектакль. 12.05—Музикали киоска. 12.35—Маяковский лирикаси. 13.20—Хатларингиз асосида. 13.20—Бадиий фильм. 14.35—Қирғиз қишлоғи ҳаёти саҳифалари. 15.05 — Ҳайвонот оламида. 16.15 — Концерт. 17.25—ТОШКЕНТ. 17.30—Бебаҳо бола (спектакль). 19.30—Ахборот. 19.45 Эстрада концерти. 20.20—Ахборот. 20.35—«Алло талантларни излаймиз». 21.00—Адабий композиция. 21.40—Ғалла ўрими илғорларига тенглашинг. 22.00—«Вақт» 22.30—Пойтахтимиз меҳмонлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00—ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 14.00—Тренер (бадиий фильм). 17.25—МОСКВА. 22.00—Ҳужжатли фильм. 22.20—Врач маслаҳати. 22.30—Концерт. 23.40—Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.55—ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 7.40 — Эстрада куйлари. 8.25 — Ўзбек давлат филармонияси солистларининг концерти. 9.30 — Москва. «Ер ва эл» радиожурнали. 10.25—Бахт қўшиқлари. 11.15 — «Гулшан» радиожурнали. 12.15 — Радиоэшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 13.30 — «Хатларингизни ўқиб» (концерт). 15.20 — «Правда» газетасининг обзори. 15.30 — Маданият радиоуниверситети. 16.10 — Самарқанд халқ талантлари ҳақида музикали эшиттириш. 17.20 — Уйғур куйлари. 17.50 — «Оммавий-сиёсий ишлар савиясини баланд кўтарайлик». Конимех район партия комитетининг секретари Т. Бобоқулов суҳбати. 18.00 — Чўлкуварлар учун концерт. 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — «Шўх қўшиқлар гулдастаси». 20.00 — СССР 50 йиллиги олдидан. «Лечин йўлидан» радиопрограммаси. 20.30 — Шу куннинг қўшиқлари. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.15 — «Гулшан» радиожурнали. 23.10 — Халқ куйлари шинавандалари учун концерт.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — Новосибирск Давлат академик опера ва балет театрининг гастроллари, 8/VII да Манон Леско, 9/VII да Париж алангаси.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Хазиналар ороли — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ». (кундуз ва кечқурун).

Уз ҳақингда сўзла — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 2, 5 ва кеч 8 да).

Катта кино кечаси — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Федра (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да). **Рус даласи** (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9. 45 минутда). «ЧАЙКА».

ЕНГИЛ САНОАТ ТЕХНИКУМИ 8 сентябрь эрталаб соат 10 да 1951 — 1952 ва 1953 йилларда техникумни тамомлаган ўртоқларнинг

УЧРАШУВ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Техникумни ана шу йилларда тамомлаганлар ўз адресларини хабар қилишларини сўраймиз.

Мурожаат учун адрес: Тошкент — 61, Пролетар кўчаси, 26-уй.

Ўзбекистон КП Самарқанд область комитети Каттақўрғон район партия комитетининг собиқ биринчи секретари, иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер

Саттор ЯХШИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

«Главсредазирсовхозстрой» ва унинг «Промстройматериалы» трести коллективлари «Промстройматериалы» тресги кадрлар бўлимининг бошлиғи, «Главсредазирсовхозстрой»нинг собиқ ходими, иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер, 1929 йилдан буён КПСС аъзоси

Саттор ЯХШИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

10 ИЮЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. — Ўзбек тилида: 10.55 — Болалар учун Қувноқ пионер ёзи. 11.20 — «Тиканли қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 1-2 сериялари. 12.30 — МОСКВА. 17.50 — ТОШКЕНТ. 17.55 — «Старшеклассник». 18.30 — Совет Армияси жангчилари учун «Сен хизмат қилган ўлкада». 18.50 — «Ахборот». 19.05 — Оламда нима гап? (ўзбек тилида). 19.30 — Рангли телевидение. 20.00 — МОСКВА. 20.30 — ТОШКЕНТ. «Ахборот». 20.50 — Қардош халқлар адабиёти. **Телевизион театр.** Х. Деряев. **«Қисмат»** (1- қисм), конкурс учун. 21.55 — Кўрсатувлар программаси. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ДИНАМО» (Москва) — ЦСКА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 — МОСКВА. 20.00 —ТОШКЕНТ. Ўзбек шоирларининг янги таржималари (рус тилида). 20.15 —«Ўратепа». Ҳужжатли фильм. 20.30 — МОСКВА. Рангли телевидение. 22.00 — ТОШКЕНТ. **«Николай Бауман»**, (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА. 22.00 — МОСКВА.

11 ИЮЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 —Кичкинтойлар учун қўғирчоқ фильмлар. 11.55—**«Тиканли қалъа».** Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 3- серияси. 12.25 — Кўрсатувлар программаси. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Болалар учун мультфильм. 18.10 — Оташ қалб кишилар. 18.35 — «Ахборот»». 18.50 — «Актёрлар ва роллар». С. Саидова. А. Маткаримов. 20.05 — МОСКВА. 20.35 — ТОШКЕНТ. Ўзбек тилида- «Ахборот». 20.50 — Ёш ижрочилар — **Тельман Ҳасанов, Толибжон Муллажонов.** 21.25 Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. «Полизчилик ўсимликлари факультети». 22.00 — МОСКВА. 22.30 — Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР биринчилиги. «СПАРТАК» (Москва) — «ДИНАМО» (Тбилиси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — МОСКВА. 20.05 —ТОШКЕНТ. **«Усмон Юсупов»**, Ҳужжатли фильм. 20.25 — «СПОРТЛОТОнинг бахтли олти рақами». Реклама. 20.35 — МОСКВА. Рангли телевидение. 22.00 — ТОШКЕНТ. **«Уларни кўрганда танир эдилар»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. «Кино музикаси». Кинокўрсатув. 21.10 —Врач маслаҳати. 21.20 — **«Чекист ҳақида қисса»** (бадиий фильм).

12 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Болалар учун рус тилида мультфильмлар. 11.20 — Болалар учун «Юлдузча» телевизион журнали. 12.05 — **«Тиканли қалъа»** кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 4- серияси. 12.45 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Болалар учун «Биз лагердан қувноқ дўстлар топамиз». 18.30 — Т. Жалилов номидаги халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. Программада совет композиторларининг асарлари. 19.10 — «Ахборот». 19.25 — «Янги одатлар ва анъаналар — ҳаётга». 19.45 — «Ахборот». 19.50 — МОСКВА. 20.20 — ТОШКЕНТ. «Ўзбек киноси усталари». В. Синиченко. 21.10 — СССР халқ артисти **Олим Ҳўжаев**нинг ижодий портрети. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. К. Гоци. **«Бахтиёр гадолар».** Фарғона музикали драма ва комедия театрининг спектакли.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 19.50 —ТОШКЕНТ. «Комиссар гувоҳлик беради». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.20 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. «Қўшиқ ҳамроҳимиз». Революцион ва совет қўшиқлари тарихидан. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. «Эртанги кун». Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ишга таклиф этамиз». 20.45 — **«Богдан Хмельницкий»** (бадиий фильм).

13 ИЮЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Болалар учун «Қора ботқоқликнинг тугатилиши», Мультфильм. 11.15 — «Жажжи қиз» фильм-балет 11.35 — Ёш фотоҳаваскорлар учун кўрсатув. 12.00 — **«Тиканли қалъа»**, Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 5- серияси. 12.30 — МОСКВА. 17.55 —ТОШКЕНТ. 18.00 — Болалар учун «Қувноқ сурнай». Фильм-концерт. 18.20—«Ахборот». 18.35 «Ёшлик». «Абитуриент» — 72» С. Айний номидаги Самарқанд Давлат педагогика институти 19.45—«Ахборот». 20.00 — МОСКВА» 20.30 — ТОШКЕНТ «Дўстлик экрани». Олмаота, Фрунзе ва Тошкент телестудияларининг переклички (рус тилида). 21.30 — Рангли телевидение. Телевизион бадиий фильм. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Дала ишлари кундалиги». 22.45 Рангли телевидение. Фарғона область музикали драма ва комедия театри артистларининг концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.40—МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. Аҳолига граждан мудофааси ҳақида. «Буни ҳар ким билиши керак». 20.30 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. **«Кўза»** телевизион бадиий фильм (рус тилида). 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Рус тилида- **«Ҳаворанг пиёла»**, Телевизион бадиий фильм. 21.10 — «Қаҳрамонликка чорловчи ҳаёт». Ҳужжатли фильм. 21.30 — **«Мусоргский»** (бадиий фильм).

14 ИЮЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 —Кичкинтойлар учун. «Ғилдиракдаги олмахон». Қўғирчоқ фильм. 11.10 — Болалар учун концерт. 11.50 — **«Тиканли қалъа».** Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 6- серияси. 12.30 — МОСКВА. 12.55 ТОШКЕНТ. 18.00 — «Қашшоқ қироллик»». Болалар учун телеспектакль. 19.15 — «Ахборот». 19.35 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! «Сифат учун барча жавобгар». 20.00 — МОСКВА. 20.20 — ТОШКЕНТ. 20.35 —«Дўстлик маршрутлари». Адабий кўрсатув. 21.00 — «Мусиқа жавони» (такрорий кўрсатув). 22.00 —МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. «Мусиқа жавонининг давоми». 23.30 — «МОСКВА. Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР биринчилиги «ТОРПЕДО» (Москва) — «Заря» (Ворошиловград). Ўйиннинг 2- тайми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. «Ўқишга марҳамат». 20.20— МОСКВА. **Бадиий фильм.** 22.00 — ТОШКЕНТ. «Ксилофон куйлари» музикали кўрсатув (ўзбек тилида). 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. «Ўқишга марҳамат». 20.25 — «Тўлқинда 02», 20.45 — **«Катта оила»** (бадиий фильм).

15 ИЮЛЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Болалар учун. «Этик кийган мушук». Мультфильм. 10.20 — **«Тиканли қалъа».** Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 7- серияси. 11.00 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — «Ахборот». 18.50 — «Эртага байрам». Металлурглар учун фильм-концерт. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Чолғу куйлари. 20.00 — МОСКВА. Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ДИНАМО» (Москва) — «СПАРТАК» (Москва). 21.45 — «Бу қўшиқни ёдингда тут». 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — ТОШКЕНТ. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Ҳам пахта, ҳам гўшт». 23.00 — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Мурожон Аҳмедов.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — ТОШКЕНТ. **Ўқув-кўрсатувлари программаси.** Ўзбек тилида: Абитуриентлар учун физикадан консультация. 13.00 —Абитуриентлар учун математикадан консультация. 14.00 — **«Душанбагача омон бўлсак»** (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. 20.00 — ТОШКЕНТ. **«ЧК ходими»** (бадиий фильм). 21.40 — Телефильм. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — ДУШАНБА КЎРСАТАДИ.

16 ИЮЛЬ, ЯКШАНБА

МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — **«Тиканли қалъа».** Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 8- серияси. 10.00 — Шоирлар — болаларга **Зафар Диёр.** 11.00—МОСКВА. 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Металлурглар кунига бағишланган кўрсатув (ўзбек тилида). 19.55 — «Ахборот». 20.10 — МОСКВА. 20.50 — ТОШКЕНТ. «Ахборот». 21.05 — «Кинога олиш майдончасидан репортаж». Телефильм. 21.20 — Рақслар гулдастаси. 22.00 — — МОСКВА. **«Вақт».** 22.30 — ТОШКЕНТ. «Учрашув». **Телевизион миниатюралар театри.** 23.35 — «Хитойнинг қора кунлари». Ҳужжатли фильм. 00.30 — МОСКВА. Футбол бўйича халқаро учрашув. **Финляндия — СССР терма командалари ўртасидаги ўйиннинг 2- тайми.** (Финляндиядан олиб кўрсатилади).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — ТОШКЕНТ. Ўзбек тилида: Абитуриентлар учун физикадан консультация. 13.00 —Абитуриентлар учун математикадан консультация. 14.00 — **«Байроқни йўқотманг».** (телевизион бадиий фильм). 19.25 — МОСКВА. 20.10 — ТОШКЕНТ «Ольга Моисеева рақслари». Фильм-концерт. 20.50 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Телефильм. 22.20 — Катталар учун мультфильм. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.25 — ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги— 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари —334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка— 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор— 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро— 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд —31—972, Термиз — 55—35, Урганч —34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б—158. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64697. Р. 03517